

Fat. 25/5-67.

LUOPIOISTEN HIETANIEMEN KIVIKAUTISEN ASUINPAIKAN

KAIVAUSKERTOMUS vv. ¹⁹⁶⁴⁻¹(1967)

Timo Miettinen

Esipuhe

Keväällä 1964 sai allekirjoittanut Muinaistieteelliseltä toimikunnalta tehtäväkseen suorittaa Luopioisten pitäjän Hietaniemen tilan maalla sijaitsevan kivikautisen asuinpaikan kaivauksen. Asuinpaikka oli löytynyt T. ja P. Miettisen Luopioisten pitäjän inventoinnin yhteydessä v.1963. Koska se oli osottautunut sijainniltaan vaaranalaiseksi talon puutarhan ja läheisen huvilatien takia, päätti Muinaistieteellinen toimikunta suorittaa sen tutkimisen ensi tilassa, seuraavana kesänä.

Kaivaus suoritettiin 15.7. - 8.8.1964. Apuna toimivat fil.yo. Pekka Miettinen, teol.yo. Reijo Heinonen ja opett.kok. Essi Vatanen.

Koska asuinpaikka osottautui oletettua rikkaammaksi ja laajemmaksi, jatkettiin sen kaivamista allekirjoittaneen johdolla vielä kahtena seuraavana-kin kesänä. V.65 kaivettiin asuinpaikkaa 19.7. - 13.8. ja apulaisina olivat fil.yo. Pekka Miettinen, Hietaniemen talon poika, kelloseppä Veijo Saastamoinen, talon isäntä mv. Juho Saastamoinen, kansak.op. Tauno Uppala, musiikin op. Markku M. Peltonen, koulupoika Matti Aalto ja mv. Aimo Tuominen. V.66 suoritettiin kaivaus 1.7. - 23.7., apulaisina fil.yo. Pekka Miettinen, Veijo Saastamoinen, Markku M. Peltonen ja kansak. opettajat Liisa-Lotta Miettinen ja Anja Mäkelä.

Helsingissä 21.5.1967

Timo Miettinen

hum. kand.

Pitäjä: Luopioinen

Kylä: Padankoski (ja osaksi Kantola)

Tila: Hietaniemi, rek.n:o

Omistaja: mv. Juho Saastamoinen os. Luopioinen, Rautajärvi

Löydöt: KM 16356:1-602 (v.64), KM 16822:1-1834 (v.65), KM 17131:1-1512 (v.66), (inv.löydöt v.63 KM 16057:1-29)

Liitteet:

Valokuvat: 1-35

Filmit: 32642-32676

Karttaliitteet:1-29, 7:1-2, 8:1-4, 13:1

Ks. myös T. ja P. Miettisen inventointikertomusta Luopioisten pitäjistä v:lta 1963 top. arkistossa, *P. Miettisen kuv. kert. v:lta 67.*

Asuinpaikan sijainti ja maaston kuvaus

Luopioisten Padankosken kylän Hietaniemen tila sijaitsee Kukkiajärven koillisreunassa, Kortteenpohjan lahden itärannalla, n.2 km sen pohjukasta etelään. Talo sijaitsee järven rannan ja Padankosken kylän Sarkasen taloon päätyvän, Rautajärven kylästä tulevan maantien välissä, n. 50 m tiestä länteen ja n.30 m rannasta, aivan Padankosken ja Kantolan kylien rajalla.

Talon, joka sijaitsee melko tasaisen savipohjaisen peltoaukean reunassa, länsipuolella viettää maa loivasti pieneen lahdenpohjukkaan, jossa on kauris hiekkaranta. Lahdenpohjukka on pienen Hietasenkärki-nimisen niemen tyvi. Niemenkärki on lahdenpohjukasta lukien n.80 m:n pituinen, lounaaseen työntyvä ja sen luoteisreuna yhtyy varsin loivasti rantalinjaan. Niemen keskittyy kulkee kylänraja. Aivan rajalinjan vieressä Kantolan kylän puolella kulkee maantiestä eroava niemen kärkeen johtava huvilatie, joka haarautuu niemen tyvässä. Tie on tehty luonnonhiekan pinnalle poistamalla turve ja tasoittamalla se rinteiden kohdalla pinnaltaan vaakasuoraksi. (Näin ollen tien pohjoisreuna on n.20 cm maan pintaa alempana eteläreunan ollessa maan pinnan tasolla.) Tien haarojen väliin jää niemen kärkeen ulottuva soikea peltotilkku, johon on tuotu multaa ja savea. (Ks. yleiskartta, liite 1, valok 1-3)

Hietasenkärjen tyvi on keskikohdaltaan jyrkähkösti kaakko-etelään viet-

tävää rinnettä, jonka maaperä on lähes kaikkialla hienoa hiekkaa. Hiekka-alue ei ole kovinkaan laaja: lännessä se ulottuu niemessä olevan pellon reunaan, pohjoisessa huvilatien yläpuolelle, jossa on n.45 m:n päässä lahdenpohjukasta isohko hiekkakuoppa, josta hiekanotto on lopetettu ja päättyy idässä suunnilleen Hietaniemen talon kohdalle. Hietasenkärjen tyven pinnanmuodostuksessa voi erottaa kaksi terassia, vanhaa rantapengertä, jotka näkyvät selvimmin rinteen jyrkimmässä kohdassa lahdenpohjukan kohdalla. Alempi niistä on n.1,5 m:n korkeudella Kukki-an pinnasta (86,44 m. mp.), ylempi n.3 m:n ja näiden väliin jää tällä kohdalla n.10 m:n pituinen aivan loivasti viettävä rinne. Ylempi törmä on n.28 m:n päässä veden rajasta, alempi n.16 m:n, ja sen ja vesirajan välissä on varsin loivasti viettävä tasainen kenttä. Alemman törmän kohdalla on pari isojen kivien ryhmää; ehkä vanhaa rantakivikkoa. Hydrologisen toimiston kortistossa ei ollut tietoa Kukki-an keinotekoisesta laskusta, mutta paikkakuntalainen perimätieto kertoo Kukki-an lasku-uoman perkauksesta joko Puutikkalan Juurtinvirran tai Hauhon Vi-havuuden kosken kohdalla. Näin ollen alempi törmä näyttää olevan peräisin osaksi veden keinotekoisesta laskusta, osaksi luontaisesta maankohoamisesta. Jälkimmäinen tekijä ei tosin liene ehtinyt vaikuttaa suuriakaan asiaan - nuorimmat keramiikkalöydöt alemmasta törmästä ajoittunevat roomalaiselle rautakaudelle. Ylemmän törmän synty sen sijaan saattaa palautua vanhimpiin postglasiaalisiin aikoihin.

Törmien välissä sijaitsevat Hietaniemen puutarhan marjapensaat, kymmenkunta pensasta ja jokunen omenapuu, joita on myös ylempään törmän kohdalla. Puut ja pensaat on istutettu maahan kaivettuihin, savella ja mullalla täytettyihin kuoppiin.

Koko Hietaniemen talon ja niemen kärjen välinen alue on talon vanhan isännän mukaan kaskettu tämän vuosisadan alussa. Tuolloin on paikalla asunut Hieta-Heikki-niminen mies (paikkaa on kutsuttu Kolun torpan Hietasen tarhaksi), joka on luultavasti raivannut niemessä olevan pellon ja koonnut sen koillisreunassa olevan kivipenkan. Hieta-Heikin saunarakennus on sijainnut puutarhan kohdalla huvilatein päällä - tie on tehty 50- ja 60-lukujen vaihteessa.

Kaivaus

Asuinpaikan kaivaus suoritettiin kolmessa eri vaiheessa, vuosina 64-5-6. Asuinpaikka kaivettiin kerroksittain, kerrosten ollessa 10 cm. Ruutujen lisäksi myös koeoja kaivettiin kerroksissa.

Kunkin kaivauskerroksen pinnasta piirrettiin kartta mittakaavaan 1:25, johon merkittiin maalajit ja ko. kaivauskerroksen löydöt (ks. liitteet 1-29)

Maan pinta merkittiin 1:llä, joten turpeen alainen kaivauskerros oli n:o 2 jne. Tätä järjestelmää on noudatettu myös löytöjen luetteloinnissa. Kaivausalueella esiintyneistä liesistä tärkeimmät piirrettiin mittakaavaan 1:10 (ks. liitteet 7:1-2, 8:1-4, 13:1). V:n 64 kaivausalueen ollessa kauttaaltaan pohjaan saakka kaivettuna piirrettiin sen itäreunasta profiili ruudusta E1 ruutuun E10 esi kaivausalueen yläreunasta alareunaan ja sen jatkona olevan ranta-alueen pintaviiva piirrettiin vaaituksen perusteella vesirajaan saakka (ks. liite 15).

V.64 määräytyi kaivausalue v:n 63 inventoinnin nojalla (ks. Luopioisten inv. kert.) Vanhan irtolöydön paikalle johtamana tutkin Hietaniemen talon lähiympäristöä ja löysin kivipenkan itäpään kohdalta huvilatien reunasta, jossa luontainen hiekka oli näkyvässä, saviastianpaloja. Sekä tien ylä- että alapuolelle tehtiin koekuopat, joista löytyi runsaasti talletettavaa. Koe-kuoppia ei tehty muualle, joten on luonnollista, että kaivaus aloitettiin tien yläpuolelta.

Kiintopisteeksi otettiin Hietaniemen tilan rajalla, huvilatien ja rannan välissä olevien kivien suurimman järkäleen huippu, jonka vaaitusluku on 1.86 (ks. liite 1). Tämä kiintopiste oli voimassa kaikkina kolmena kaivausvuonna. Vaaituskoje sijoitettiin ensimmäisenä vuonna ylemmän törmän alapuolelle kaivausalueen itäpuolelle, 4 m kaivauslinjasta. Vuosina 65-6 oli vaaituskoje em. paikasta 15,5 m kaakkoon sijaitsevan kiviryhmän suurimman kiven huipulla.

Tien yläpuolelle avattiin 2 ehjää ruutua D2 ja E1. Toinen ylemmistä ruuduista D1 kaivettiin vain puoleksi suuren maakiven takia. Myös kaivausalueen itäpuolella on kiviä, jotka määräisivät osaltaan kaivausalueen leveyden. Kaivauslinja, joka määrättiin rinteeseen suuntaiseksi - siis kohtisuoraan rantaa vasten - muodosti huvilatien kanssa vinon kulman. Koska tämän lisäksi huvilatien pinta oli n.20 cm maan pintaa alempana sekä pinnaltaan vaakasuora vinossa rinteessä, ja edelleen, koska tie oli jatkuvassa käytössä, päätettiin tien kohdan kaivaus suorittaa viimeiseksi, kaivausten loppuvaiheessa. Näin ollen ruudusta E2 kaivettiin vain puolet, toisen puolen ollessa tien kohdalla. Ruudusta E3 kaivettiin samasta syystä vain ylänurkka.

Tien alapuolelle ei kaivauslinjan länsipuolelle voinut avata kivien ja puiden vuoksi kuin yhden ruuturivin. Profiilin piirtämisen vuoksi pysyttiin kaiken aikaa kaivauslinjan länsipuolella. Ruudusta E4 jäi lähes puolet tien puolelle ja vastaavasti ruudusta E5 kaivettiin vain puolet maaesteiden takia. Edellä mainittujen ruutujen peittämä alue nimettiin kaivausalue 1:ksi (ks. liitteet 2-8, valok. 3-4).

Koska edelleenkin rinnettä alaspäin mentäessä oli kaivauslinjan länsipuolella esteitä, kaivettiin ruudun E5 alapuolelle 2 2 m:n pituista ja 50 cm:n levyistä koeojaa E6 ja E7. Rinnettä alaspäin mentäessä tyydyttiin tässä vai-

heessa koeojiin myös siksi, että oli selvitettävä, kuinka alas asuinpaikka jatkui ja kuinka rikkaana. Hietaniemen talon poika Veijo oli edellisenä kesänä käyntimme jälkeen kaivanut alemman törmän kohdalle koekuopan, josta oli löytynyt melkoisesti saviastian palasia. Alemman törmän kohdalta oli näin ollen odotettavissa runsaasti löytöjä ja sinne avattiinkin kaivausten laajin yhtenäinen alue. Ensin avattiin 6 ruutua E8-9-10 ja D8-9-10, joista E10 ja D8 jäivät puolikkaiksi ja sitten niiden jtkkeeksi 3 ruutua suorakaiteen muotoon C9, B9 ja B8. Ruudun D10 suurimmasta osasta oli otettu hiekkaa, se oli parikymmentä cm. maan pintaa alempana. Edellä mainittujen ruutujen peittävä alue mimitettiin kaivausalue 2:ksi (ks. liitteet 9-14, valok 5-7).

Viimeiseksi kaivettiin tien kohta (valok. 9-13). Edellä mainittujen seikkojen tähden se se kaivettiin kokonaan eri kerroksissa kuin ympärillä oleva maa. Tien kohdan ruutu E3 ja niiden ruutujen (E2, D3, E4) osat, jotka ylotuivat tielle merkittiin lisäkirjaimella t.

V:n 64 kaivauksen yhteenlaskettu pinta-ala on 62 m².

V:n 65 kaivauksissa täydennettiin ensin kaivausalue 2:n kaivausta tutkimalla ensin ruutujen B8 ja D8 väinen ruutu sekä ruudut A8,9 ja tien takia puolet ruudusta A7.

Sen jälkeen siirryttiin kaivausalue 1:n alapään itäpuolelle, jossa avattiin kaivausten laajin yhtenäinen alue törmää pitkin, kaivausalue 3 (ks. liitteet 16-22, valok 21-26). Ko. alueella kaivettiin ruudut F, G, H, I, J K korkeudella 4 ja myös sama ruuturivi korkeudella 5, sekä ruutu F6 ja marjapensaan takia puolet ruudusta G6. Kaivausalue oli talon puutarhamaan yläreunassa ja ruudut F6, G5 ja H5, H4 ja I4 sekä J5 voitiin kaivaa vain osaksi omenapuiden ja marjapensaan takia.

Tämän jälkeen edettiin ruudusta J5 alaspäin alemmaa törmää kohti ja kaivettiin tällöin ruudut J6-10 alimman ruudun päättyessä asuinpaikan alareunaan (valok.25-6). Ruutu J9 yhdistettiin lopuksi ruutuun E9 ja kaivettiin täten törmä pituussuuntaan. Tämän kaivausalue 4:n muodostivat siten ruudut F, G, H, I9 ja em. ruudut J9-19 sekä viimeiseksi kaivettu ruutu I10 (ks. liitteet 23-29, valok 27-9).

V:n 65 kaivauksen yhteenlaskettu pinta-ala on 116 m².

V:n kaivauksissa kaivettiin ensin kaivausalue 4:stä edellisenä kesänä kaivamattajäänyt ruuturivi F-H10. Ko. kaivausaluetta levennettiin huomattavasti itään päin kolmen ruuturivin laajuudella niin että se lopulta käsitti ruudut K8-9-10, L8-9-10, M8-9-10 ja N8-9,10 (ks. liitteet 23-29, valok. 31-5) Alueen itäisimmät ruudut voitiin tutkia vain osittain suurten maakivien takia.

Kaivausalue 3:a laajennettiin tutkimalla sen yläpuolella 5 ehjää ruutua H3, I2-3, J3 ja K3, ja läheisen tiepenkan takia ruudut G3 ja H2 jäivät puolikkaiksi (ks. liitteet 16-22, valok. 31)

Kaivausalue 3:n yläpuolelle avattiin ruuturivi B, C, D7, ruutu E7 jlli

Kaivausalue 2:n yläpuolelle avattiin ruuturivi B, C, D7, ruutu E7 jäi kaivamatta muurahaispesän takia. Ruuturivin yläpuolelle avattiin kivikasan, suuren koivun ja tien läheisyyden vuoksi vain puolikasruudut C, D6 (ks. liitteet 9-14, valok. 30-1)

V:n 66 kaivauksen yhteenlaskettu pinta-ala on 100 m².

Maakerrokset

(Ks. pintakartat, liitteet 1-29 ja profiili, liite 15). Kaivausalueen maaperän geologinen yleisrakenne hahmottui melko selkeästi edellä kuvattujen rantatörmien pohjalta. Törmien yleisrakenteen keskeisin ero oli, että ylempi törmä oli muodostunut lähes kivettömästä hiekasta, joka ulottui sellaisenaan syvemmälle kuin alemmän, paikoittain runsaasti kiviä sisältävän, saveen tai harmaaseen hiekkaan päättyvän törmän hiekka. Tämä pätee ennen kaikkea koko kaivetun alueen itä- ja osaksi keskiosan, siis kaivausalueitten 4 ja 5 kohdalla, jossa törmät erottuvat selvimmin osaksi maaperän muokkaamattomuuden vuoksi. Törmien välillä oli ko. alueella melko ohut hiekkakerros, jonka alla oli paikoin saviesiintymiä, jollainen oli myös 3. kaivausalueen itäpäähän ylemmän törmän kohdalla. Koko kaivetun alueen länsireunassa kaivausalue 2:n kohdalla oli vain alempi törmä selvästi nähtävissä osaksi sen takia että törmän keski- ja yläosan kohdalla oli maaperää muokattu melkoisesti pellon takia. Hiekkakerros oli ko. alueella jokseenkin tasapaksu, toisin kuin koko kaivetun alueen itäosan kohdalla. Sen eteläosassa oli vain hieman kiviä ja hiekka päättyi alaspäin kaivettaessa harmaaseen hiekkalueeseen; alueella ei ollut saviesiintymiä. Koko kaivetun alueen keskiosassa, profiililinjan itäpuolella ei ollut nähtävissä mitään selvää eroa kuin alueen itä- ja länsipään välillä. Kuitenkin voidaan sanoa, että siinäkin ulottui ylemmän törmän kohdalla samantyyppinen hiekka syvemmälle kuin alemmassa törmässä.

Heti n.4-6 cm paksun turpeen alla oli suurinpiirtein koko kaivetulla alueella mullan- ja hiilensekaista hiekkaa, joka oli varmaan peräisin em. kaskeamisesta. Se oli yleensä varsinohut eikä ulottunut syvemmälle hieman kuoppamaisesti kuin 3. ja 4. Kaivausalueen välillä ja 3. yläpäässä.

Multa- ja hiilikerroksen alla oli hiekkaa, jonka yleisväri oli kellertävänharmaa; se pysyikin sitten sellaisena syvemmällekin mentäessä. Molempien törmien kohdalla oli hiekka hieman tummempaa, ruskeankeltaista. Ylemmän törmän kohdalla oli 3. kaivausalueella punertavanruskea hiekkaläiskä, joka jatkui 1. kaivausalueen yläosaan peittäen sen kokonaan. Myös 2. kaivausalueen luoteisreunassa oli pari punertavanruskean hiekan läiskää. 2. kaivausalueen alareunassa oli jo näkyvissä harmaata hiekkaa.

Neljännän kaivauskerroksen pinnassa n.25 cm:n syvyydessä oli tilanne maa-

lajien kohdalla suurinpiirtein sama. Sikäli se oli muuttunut, että punertavanruskea hiekka oli 1. kaivausalueella muuttunut ruskeankeltaiseski ja 2. kaivausalueelle oli ilmestynyt muutama punaruskea hiekkaläiskä. Harmaan hiekan alue 2. kaivausalueen alareunassa oli laajentunut melkoisesti pohjoiseen päin.

5. kaivauskerroksen pinnassa n.35 cm:n syvyydessä oli ruskean- ja punertavanruskean hiekan alue supistunut aika vähiin. Ainoastaan ylemmän törmän kohdalla kaivausalue 3:ssa oli vielä laajahkot alueet ko. hiekkokja. Samoin oli 4. kaivausalueen itäpäässä säilynyt ruskeankeltaisen hiekan alue. 2. kaivausalueella oli ruskeankeltaisen hiekan alue supistunut sen luoteispäähän ja punertavanruskeaa hiekkaa oli jäljellä enää yksi läiskä. Harmaan hiekan alue oli pysynyt suunnilleen ennallaan. 1. kaivausalueella oli ruskeankeltaisesta hiekasta jäljellä pari läiskää.

6. kaivauskerroksen pinnassa 45 cm:n syvyydessä oli ylemmän törmän kohdalla punertavan- ja ruskeankeltaisen hiekan alue ennallaan 3. kaivausalueella. 1. kaivausalueella oli vielä pari punertavanruskean hiekan täplää. Sen sijaan alemman törmän kohdalta olivat eriväriset hiekkaläiskät hävinneet lähes täysin, vallitsevana oli kellertävänharmaa, jossa oli siellä täällä laajoja savialueita. Myös 3. kaivausalueen itäosan savialue oli laajentunut melkoisesti. V

55 cm:n syvyydessä oli 3. kaivausalueella jäljellä vain paljon aikaisempaa pienempi punertavanruskean hiekan alue, muun hiekan ollessa joko kellertävänharmaata, harmaata tai savea. 1. kaivausalueella oli hiekka muuttunut yksivärisen keltaiseksi karkeahkoksi hiekaksi. 3. kaivausalueen punertavanruskea hiekka-alue päättyi n.75 cm:n syvyydessä kellanharmaaseen karkeahkoon hiekkaan.

Kulttuurikerros, "jätekuopat" ja liedet

Asuinpaikan ajallisen laaja-alaisuuden ja löytömateriaakin rikkauten huomioon ottaen on selvää, että kulttuurikerros oli paikalla melko vahva. Hiekan sekoittuneisuuden takia oli lähes mahdotonta erottaa kulttuurimaa ja luontaisesti värjäytynyt hiekka toisistaan. Ylipäänsä voi sanoa, että kulttuurimaa oli suunnilleen kaikki mitä kaivettiin, se siis ulottui ylemmän törmän kohdalla keskim. n.60 cm:n syvyyteen, alemman n.30 cm:n, ollen niiden välillä melko ohut. Kulttuurimaan väri vaihteli alueittain melkoisesti, kuten edellä on selostettu.

Muutamissa kohdissa ulottui kulttuurimaa syvemmälle kuoppamaisesti ilman että tulisijasta oli kysymys. Selvin ja suurin tällainen muodostuma oli kaivausalue 1:n ruutujen E4 ja F4 välissä (ks. liitteet 6-8). Tavanomaisen ri-

kaslöytyisen kulttuurikerroksen päätyttyä n.30 cm:n syvyydessä, jatkui siitä alaspäin n.150 cm:n levyinen pyöreähkö kuoppa, joka suppilomaisesti supistuen jatkui n.1,1 m:iin saakka ja päättyi karkeaan soraan. Lähellä pohjaa oli n.20 cm:n levyinen heikohko hiilitasku. Kuopan hiekasta, jonka väti oli laikukkaan ruskehtavanharmaa, löytyi pohjaan saakka sieltä täältä saviastian paloja ja paljon luuta, palanutta. Kuopan pohjoispuolella oli koko alueen suurin liesi: näin ollen voi olettaa, että kysymyksessä olisi jonkinlainen jätekuoppa.

Toinen laajahko muodostuma, jossa kulttuurikerros ulottui normaalia syvemmälle ja johon liittyi myös kivikkoa ja maan päälle erottuva kumpu, sijaitsi 4. kaivausalueella ruuduissa L9-10 (ks. liitteet 23-9). Maan pinnalla oli ko. kohdalla n.2·1,8 m:n laajuinen loivasti kaartuva kumpu, joka ulottui n. 20 cm ympäristöään korkeammalle. Jo turpeen päälle näkyi, että kummussa oli paljon kiviä, joita löytyikin sitten runsaasti kumpua alaspäin kaivettaessa. Kivet olivat melkoätasakokoisia, hajallaan hiekassa ja niitä oli paikalla huomattavasti enemmän kuin ympäristössä. Tässä vaiheessa näytti siltä, että kumpu olisi esim. rinteiden kaskeamisen yhteydessä koottu kivikasa. Kivien välisestä hiekasta oli saatu normaalista löytöjä, kunnes 4. kaivauskerroksesta alkoi löytyä runsaanlaaisesti asbestikeramiikkaa ja meripihkanapin katkelma. Hiekan väri muuttui tällöin myös kellertävänharmaasta ruskeaksi puolikaaren muotoisella, kummun pohjois- ja itäreunan kohdalle sijoittuvalla alueella, josta myös asbestikeramiikka löytyi. Seuraavaan kerrokseen mentäessä kivet loppuivat niin että vain muutamia suurehkoja jäi sinne tänne jäljelle. Asbesti- ja kampakeramiikkaa löytyi edelleenkin ruskean puolikaaren kohdalta - muualta 4. kaivausalueelta olivat löydöt jo lähes täysin loppuneet. 45 cm:n syvyydessä oli ruskea hiekka-alue jakaantunut kahteen osaan, joista kummastakin löytyi yhä keramiikkaa. Kummun kaakkoisreunan kohdalla sijaitseva läiskä ulottui syvimmälle, n.80 cm:n syvyyteen ja päättyi kellertävänharmaaseen hiekkaan. On varsin vaikeaa sanoa, mikä on em. muodostuman rakenteen selitys. Eräs mahdollisuus on se, että kiviä ja hiekkaa oli vain sattumalta koottu paikalle, jossa esihistoriallinen kulttuurimaa ulottui löytörikkaana ympäristöään syvemmälle.

Kolmas syvälle ulottuva kulttuurimaakuoppa oli 3. kaivausalueen ruudussa G4 (ks. liite 22, valok. 23). Kun punertavanruskea hiekka oli ruudun alapäässä muutunut n.65 cm:n syvyydessä kellertävänharmaaksi, jatkui ylemmissä kerroksissa ollut em. hiekka n.80 cm:n levyisenä pyöreänä, alaspäin kapenevana alueena ruudun kaakkoisreunassa. Siitä löytyi jatkuvasti kampakeramiikkaa ja meripihkareunkaan pala. N.75 cm:n syvyydessä tuli vastaan punertavanruskean hiekan keskellä kova kellanharmaa, hieman savipitoinen n.60 cm:n levyinen hiekka-alue, jossa oli hieman hiiltä. (Kerrokset piirretty karttaan

päällekkäin). Sen reunasta löytyi meripihkanappi, jossa on v-poraus. 20 cm:n päässä napista löytyi luultavasti jonkin kavioeläimen hammas ja hampaan murenia. 85 cm:n syvyydessä kovan hiekka-alueen alta, jota ei enää reunustanut punertavanruskea hiekka, tuli esiin 4 vierekkäistä nyrkinkokoista kiveä, joiden alla oli vielä hiukan hiiltä ja muutamia keramiikan kappaleita. Esiintymä päättyi n.95 cm:n syvyydessä harmaaseen karkeaan hiekkaan.

Melko merkillinen muodostuma oli 3. kaivausalueen ruudussa I3 ja osaksi myös ruudussa I2 (ks. liitteet 20-2). 5. kaivauskerroksen pinnassa n.35 cm:n syvyydessä ilmestyi kellertävänharmaassa hiekassa näkyviin 5 ruskeata pyöreätä hiekkaläiskää, joiden halkaisija oli keskim. 3 cm. Neljä niistä sijaitsi loivan puolikaaren muodossa n.30 cm:n päässä toisistaan, viides oli kaaren ulkopuolella. 10 cm. syvemmällä oli 2 niistä hävinnyt, 1 pysynyt paikoillaan ja 2 siirtynyt hieman sivuun. 55 cm:n syvyydessä oli 2 em. siirtynyt edelleen hieman sivuun, 2 uutta ilmestynyt niiden viereen melkein alkuperäisen kaaren kohdalle ja 2 uutta oli tullut esiin n.130 cm:n päässä edellämainituista. Ne kaikki muodostivat yhdessä n.2 m:n levyisen ympyräkaaren, jonka keskelle oli ilmaantunut n.75 cm:n laajuinen kaksiosainen hiekansekainen savirengas. Sen keskellä oli n.30 cm:n laajuinen alue pehmeätä hiukan violetinharmaata hiekkaa, joka poikkesi selvästi ympäristöstään. Savirengas oli n.10 cm paksu, johon syvyyteen loppuivat myös ruskeat hiekkaläiskät, "kepinreijät". Voi ehkä esittää otaksuman, että paikalla olisi ollut jonkinlainen katos esim. saviastian valmistusta varten.

Asuinpaikan liesistä suurin, ainoa kauniisti kivetty, sijaitsi kaivausalue 1:n ruuduissa Et3-4 (ks. liitteet 5-8, 7:1, 8:1-2, valok. 13-6). Ensimmäiset merkit siitä ilmenivät 4. kerroksen pinnassa n. 25 cm:n syvyydellä. Tällöin tuli esille muutamia keskikokoisia kiviä hajanaisesti sijoittuneena ruutujen Et3-4 välissä. Niiden välissä oli kaistale hiiltä, joka oli tullut näkyviin jo 10 cm. ylempänä. 10 cm syvempänä kivet suurenivivat ja antoivat tietä n.45 cm:n syvyydessä avautuvalle kivetylle liedelle. Lieden suurin laajuus oli n.180·120 cm ja se oli tehty harvakkosti ladotuista keskim. nyrkinkokoisista kivistä, joiden välissä oli melko runsaasti hiiltä ja nokea. Kivikerros oli suhteellisen ohut, vain kymmenkunta cm. mutta sen alla oli vielä aivan yhtenäinen noki- ja hiilikerros. Muutamin kohdin syvemmälle ulottuva hiilikerros päättyi karkeaan keltaiseen hiekkaan n.60 cm:n syvyydessä. Kuopanmuotoisuutta ei liedessä voinut havaita.

Toinen kivetty liesi oli 1. kaivausalueen ruudussa D1 (ks. liitteet 6-8, 7:2, 8:3-4). 35 cm:n syvyydessä tuli näkyviin n.80 cm:n laajuinen hiili- ja palomaaläiskä, jossa oli muutama pieni kivi. 10 cm syvemmällä kiveys oli laajentunut n. metrin pituisetkiksi kolmiomaiseksi latomukseksi, jonka leveimmässä päässä oli hiililäiskä. 10 cm alempana kiveys supistunut mutta läis-

kä laajentunut. Liesi päättyi n.60 cm:n syvyydessä renkaanmuotoisena.

Kolmas kivetty liesi sijaitsi 1. kaivausalueen ruudussa D2 (ks. liitteet 5-7, valok. 17-8). N.25 cm:n syvyydessä tuli esiin n.50 cm:n laajuinen pyöreähkö hiililäiskä, jossa oli pari isohkoa kiveä. 10 cm. syvempänä oli kivien määrä kasvanut niin että ne muodostivat kaakosta luoteeseen suuntautuvan n. metrinpituisen vallin, jonka itäpuolella oli hiilensekiaista hiekkää. 10 cm syvemmällä oli vielä jäljellä hiililäiskä joka päättyi punertavanruskeaan hiekkaan.

Neljäs kivetty liesi sijaitsi 2. kaivausalueen ruuduissa A7-8 (ks. liitteet 13-4, 13:1, valok. 19). Se tuli esiin 4. kaivauskerroksen loppupuolella ja oli laajimmillaan 5. kerroksen pinnassa. Se oli rakenteeltaan melko hajanainen, n.50 cm:n alueella oli siellä päällä kiviä, tiiveimmässä alueen luoteispäässä, jossa oli myös noen- ja hiilensekaista hiekkää. Liesi sinänsä oli melko ohut mutta sen punaruskea pohjaläiskä päättyi vasta 55 cm:n syvyydessä.

Kiveämättömistä tulisijoista, hiililäiskistä, laajin oli 2. kaivausalueen yläreunassa ruuduissa D6-7 (ks. liitteet 12-13, valok. 31). 25 cm:n syvyydessä pajjastui em. ruutujen yhtymäkohdassa laaja mutta melko heikosti hiiltä ja nokea sisältävä alue, jonka suurin pituus oli n.220 cm, leveys n.170 cm. 10 cm. syvemmällä se oli supistunut keskim. runsaan metrin levyiseksi. N.5 cm. alempana läiskä loppui.

Toinen laajahko kiveämätön tulisija, hiililäiskä, joka ulottui melko syvälle, oli 4. kaivausalueen ruudussa I10 (ks. liitteet 27-9). Ensimmäiset merkit siitä tulivat näkyviin n.30 cm:n syvyydessä ja 5. kerroksen pinnassa se oli n.110 cm:n pituinen pitkänomainen hiilensekaisen hiekan alue. 10 cm syvemmällä se oli levinnyt hiukan, siinä oli muutamia kiviä ja sen hiekka oli muuttanut kovaksi, savipitoiseksi. 55 cm:n syvyydessä oli läiskä tosin säilyttänyt entisen muotonsa mutta nokea oli siinä enää varsin vähän. 65 cm:n syvyydessä läiskä loppui.

Syvimmälle ulottuva pieni hiililäiskä oli 2. kaivausalueen ruudussa D7 (ks. liite 14). Se tuli esiin 45 cm:n syvyydessä, josta löytyi n.25 cm:n levyinen hiili- ja nokialue, sen reunassa muutama pieni kivi ja savipaakku. Hiililäiskä, jossa oli toisinaan isojakin hiilipalasia, päättyi vasta hiukan yli metrin syvyydessä.

Löydöt

Asuinpaikan löydöistä muodostivat ylivoimaisesti suurimman osan savias-tiain palaset, jotka olivat enimmäkseen varsin pieniksi paloiksi rikkoutu-neita. Ne edustavat varsin erilaisia ja -ikäisiä tyyppisiä ja tyyliä. Eni-

ten on paikalta tyypillistä kampakeramiikkaa, nuoremman tyyllivaiheen ollessa hallitsevana. Asbestikeramiikkaa, jonka eräs tyyppi ajoittuu uusimpien käsitysten mukaan rautakaudelle, löytyi kohtalaisen runsaasti, ja myös josain määrin epineoliittista keramiikkaa, mm. ehkä Kiukaisten kulttuuriin sijoittuvaa. Varhaiskampakeramiikkaa saatiin talteen myös hiukan. Näin olleen näyttää siltä, että paikalta on todisteita asumisesta yli 3000 vuoden ajalta.

Eri keramiikkatyyppien löytötiheydestä voi todeta, että asbestikeramiikkaa löytyi eniten alemmalta törmältä, kun taas kampakeramiikkaa saatiin talteen suunnilleen yhtä lailla kaikkialta. Keramiikan kuten myös muiden löytöjen - pääasiassa kampakeraamisen asuinpaikan tavanomaista esineistöä - esiintymistiheys koko kaivetulla alueella vastasi tietenkin suurin piirtein edellä selostettua kulttuurikerroksen vahvuutta asuinpaikan eri osissa; löydöt olivat melko tasaisesti sekoittuneet hiekkaan. Lähinnä vain asbestikeramiikan kohdalla oli pari löytötiheyttä.

Asuinpaikan suurimman erikoisuuden muodosti joukko savi-idoleita, joista tärkeimmät ovat: istuvaa ihmistä esittävä kaksijalkainen kaareva idoli (16356:34), ihmistä esittävä kaareva jäsentämätön idoli (16822:373), isohko nenäkäs idolin pää (17131:389), kaarella oleva käärme (16822:1253) ja jotain pientä eläintä esittävä (myyrää?) eläinkuva (17131:535), näiden lisäksi löytyi joukko katkelmia. Idolien esiintymisalue rajoittui melko tarkasti ylemmän törmän kohdalle, vain yksi katkelma löytyi alemmaa.

Toinen mielenkiintoinen löytöryhmä, kymmenkunta meripihkakorun katkelmaa, joista edustavin on v-porattu nappi (16822:799), sen sijaan sijoittui melko tasaisesti koko alueelle.

Muusta esineistöstä mainittakoon kvartsi- ja piinuolenkärjet ja niiden katkelmat, joita kertyi 11 kpl., joukossa kaksi viistoteräistäkin. Niiden esiintymisessä ei voinut todeta mitään alueellisuutta. Samoin oli laita talttojen, joita kertyi suurinpiirtein ehjiä 18 kpl.

Erikoisuutena mainittakoon löydöistä 12 cm. pitkä molemmista päistä työstetty liuske-esine, jonka kärki sopi tarkalleen 10 m:n päästä löydetyn saviasian reunapalan kulmaviivaan (16822:372,170).

Mielenkiintoisia löytöjä ovat lisäksi liuskeesta tehty siimanpairo, luisen ongenkoukun pää, pyöreä savinappi, käyräpiiveitsi ja katkennut ja palanut ihmisen (?) poskihammas.

Asuinpaikan laajuus

Asuinpaikan alareuna määrittyi selvästi kaivausten yhteydessä; se oli

suurinpiirtein sama kuin kaivausalueenkin alaraja. Asuinpaikan länsireunan selvittämistä haittasit jossain määrin pelto ja tie, joka haaraantuu sen reunassa. 2. kaivausalueen yläreunasta päätellen asuinpaikka jatkuu tien haaran alle melko rikkaana. Kuitenkin tien yläpuolella 5 m 1. kaivausalueen reunasta länteen tehdystä syvästä koekuopasta ei löytynyt mitään. Näin ollen löytöalue ei jatkune muuta kuin risteyskohdan alle. Pellon pinnasta löytyi niemekkeen kärkeen saakka joitakin kvartsi-iskoksia, mutta ne ovat todennäköisesti sinne kulkeutuneita; mitään asuinpaikka-alueen kaltaisia maastosuhteita, hiekkatörmää tms. ei siellä myöskään enää ole. Asuinpaikan yläreuna muuttui 1. kaivausalueen, jonka yläreunasta saatiin vielä löytöjä, yläpuolella melko kiviseksi, joten sen tutkiminen lienee turhaa ja vaikeaa. 3. kaivausalueen koillisreunasta päätellen on jokseenkin turhaa tutkia sen ja hiekkakuopan välistä aluetta, mihin myös viittasi tien yläpuolelle tehty koekuoppa.

Näin ollen voi sanoa, että se asuinpaikan osa, jossa on vielä eniten tutkittavaa, sijoittuu 4. kaivausalueen itäpään ympärille. Löytötiheys oli siellä hiekan kivisyydestä huolimatta alueen kaikille reunoille saakka melkoinen ja jopa sen ja talon välillä olevan ruohikkoalueen myyränkoloistakin saattoi löytää keramiikan sija. Tosin on talon lähelle tuotu traktorilla maata pihamaan tasoittamiseksi, joten sinne saakka ei kaivausta kannata ulottaa. Ylemmästä törmästä kannattanee tutkia idoleiden toivossa vielä tien alle jäänyttä kohtaa 1. ja 3. kaivausalueen yläreunojen välistä ruutujen F ja G3 paikkeilta, niin vaikeata kuin se tien kivikovan pinnan takia onkin.

T. Miettinen 1967
Luopioinen Hiitaniemen kaiv. kert.

Valok 1
Filmi 32642

Hiitosenkärki ja sen tyvi, jossa asuin-
paikka sijaitsee, kuvattuna etelästä.
V. 64

Valok 2
Filmi 32643

Niemen tyvi etelästä.
Asuinpaikka on aivan kohdalla
V. 64

T. Miettinen 1967
Luopioinen Hietaniemen keiv. keitti.

Valok 1
Filmi 32642

Hietasenkärki ja sen tyvi, jossa asuin-
paikka sijaitsee, kuvattuna etelästä.
V. 64

Valok 2
Filmi 32643

Niemen tyvi etelästä.
Asuinpaikka on auran kohdalla
V. 64

T. Miettinen 1967
Luopionista Hiätaniemen kaiv. kiert.

Valok 1
Filmi 32642

Hiät. senkierä ja sen tyvi, jossa asuin-
paikka sijaitsee, kuvattuna etelästä.
V. 64

Valok 2
Filmi 32643

Niemen tyvi etelästä.
Asuinpaikka on aivan kohdalla
V. 64

T. Miettinen 1967
Luopioisten Hietaniemen kair. lehti.

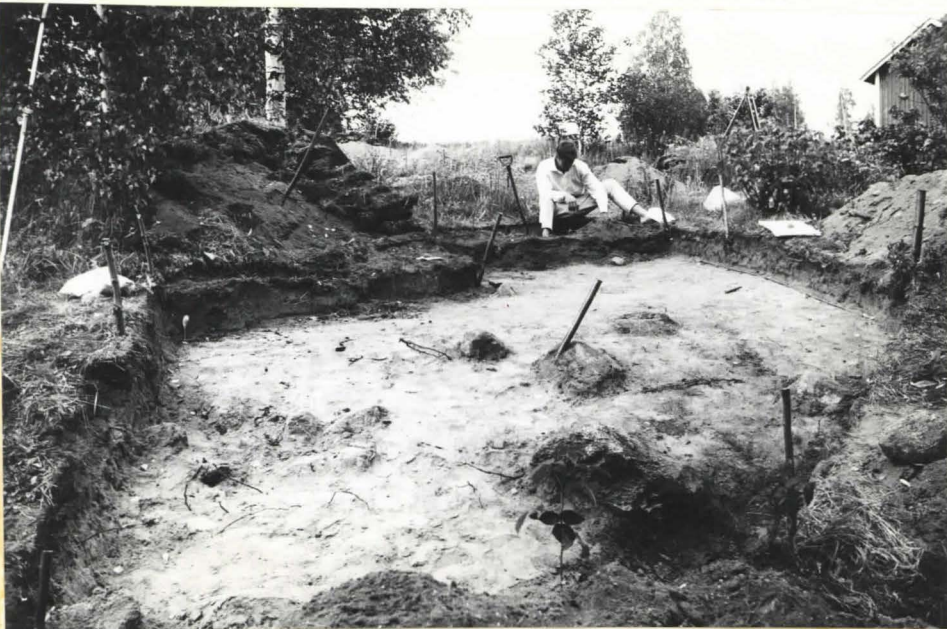
Valok 3
Filmi 32644

1. kairausalue on puolatettu, turve on
poistettu huvilatiehen yläpuolella olevasta
osasta.
Kylänraja kulkee suunnilleen tien talon
puoleista reunaan pitkin.
Kuva lännessä v. 64

Valok. 4
Filmi 32645

1. kairausalueen alaosaa kairataan.
Tie on jätetty kokonaisuudessaan.
Kuva länttästä v. 64

Valok 5
Filmi 32646

2. kairausalueen itäpuoleista osaa
kairataan.
Kuva itästä v. 64

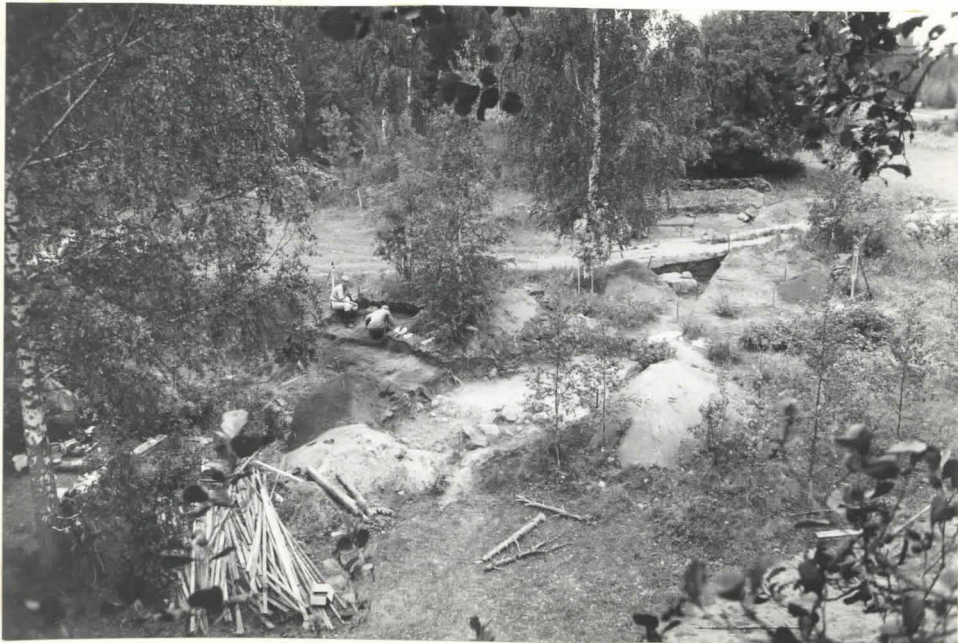

T. Miettinen 1967
Luopioisten Hiitaniemen laiv. laast.

Valok. 6
Filmi 32647

2. laivausalueen länsiosaa laivataan
Kuva elästä v. 67

Valok. 7
Filmi 32648

Yleisnäkymä lähes koko laivatus-alueesta
v. 67. Tien kohta vielä laivattava.
Kuva kaabosta.

Valok. 8
Filmi 32649

Siemen luvun tiellä rantaa
Kuva kaabosta v. 67

T. Miettinen 1967
Luopioisten Hietaniemen kivi.kont.

Valok. 7
Filmi: 32650

Tien kohdan kivi.kont.
Kuva kaakosta v. 67
Etualalla l. j. 2. kivi.kont.
yhdistävä kera.

Valok. 10
Filmi: 32651

Tien kohdan kivi.kont.
Kuva etelästä v. 67.

Valok. 11.
Filmi: 32652

Tien kohdalla löytyi muutamia
suuria savisten naurapaloja
Kuva v. 67.

T. Hiottinen 1969
Luopioisten Hiottinönien kivi.kont.

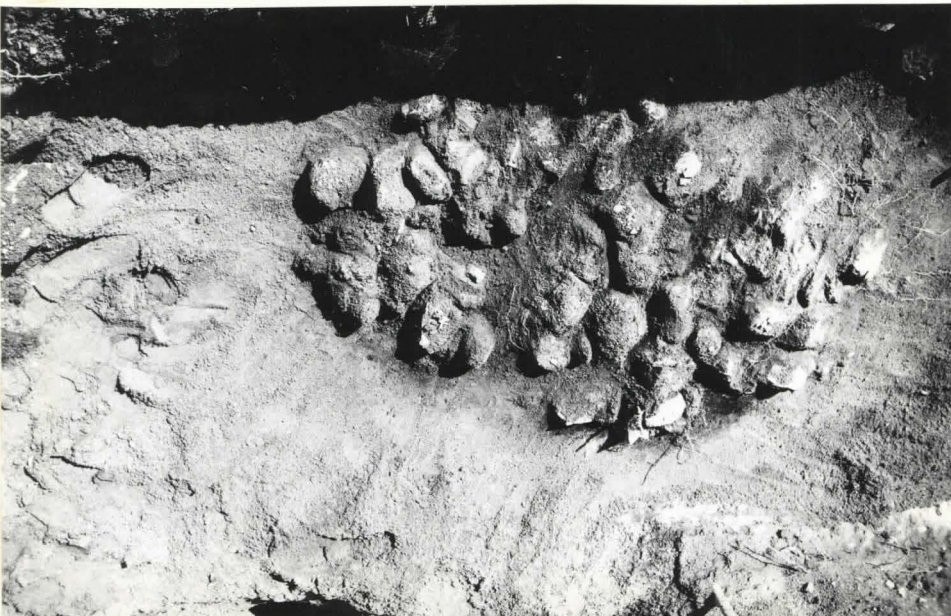
Valok. 12
Filmi 32653

Rundussa Et 3 sijaitsevan suuren
biötyn lieden ensimmäisiä marbloja:
hieman roviota hiekkaa ja kiviä.
Kuva v. 68

Valok. 13
Filmi 32654

Rundussa Et 3 sijaitsevan biötyn lieden eteläpuolella
olevaa kivestä näkyvää.
Kuva etelästä v. 68

Valok. 14
Filmi 32655

Rundussa Et 3 sijaitseva lieriä
laajimmillaan 45cm:n syvyydessä.
Kuva v. 68

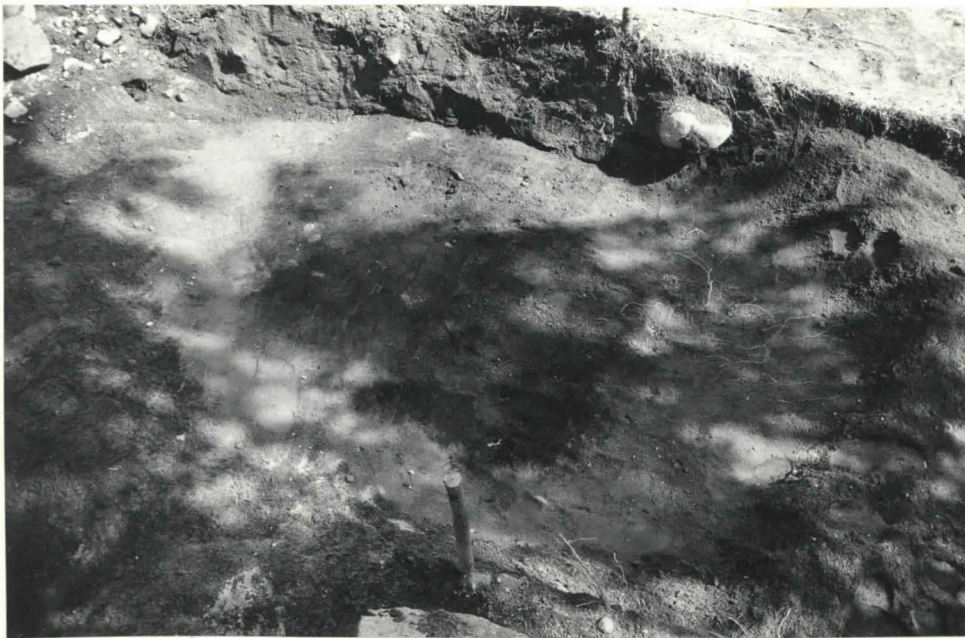

T. Hietänen 1967
 Kuopioisten Hietaniemen seis. bent.

Valok. 15
 Filmi: 32656

Raudussa Et 2 sijaitseva liesi
 laajimmillaan.
 Kuva lounaasta v. 67.

Valok. 16
 Filmi: 32657

Raudussa Et 3 sijaitsevan lieden
 pitäjä
 Kuva lounaasta v. 67

Valok. 17
 Filmi: 32658

Raudussa D2 sijaitseva bisetty
 liesi 35 cm:n syvyydessä.
 v. 67

T. Hietinen 1969
Luopioisten Hietaniemen lain. best.

Valok. 18
Filmi: 32659

Rundassa D2 sijaitsevan lieden
biisit on puoalla.
V. 64

Valok. 19
Filmi: 32660

Rundassa A7-8 sijaitseva liesi
35 cm:n syyydessä.
V. 64

Valok. 20
Filmi: 32661

V. 64 biisettä alue pöitölynä.
Mdemmat tönmit onthavet malle
selvästi

T. Miettinen 1967
Luopioisten Hietaniemen laiv.kort.

Valok. 21
Filmi 32662

2. laivausalueen laivaus on aldenut. Kuvassa näkyy mallo selvästi ylömpi jänmä.
Kuva laivauksesta v. 65

Valok. 22.
Filmi 32663

3. laivausalueella laivaus.
Kuva laivauksesta v. 65

Valok. 23
Filmi 32664

3. laivausalueella laivaus. Etualalla roudessa 64 sijainnalla syvästi laivauksen kooppa laivauksen.
Kuva laivauksesta v. 65

T. Miettinen 1964
Luopioisten Hiedaniemen kivi.kort.

Valok. 24
Filmi: 32665

3. kivihausa-alueen yläreunan sulkeutuminen
käynnissä.
Kuva idästä v. 65

Valok. 25
Filmi: 32666

3. kivihausa-alueen itäpään ja 4.
kivihausa-alueeseen johtavan ruuturö-
vin kaivaus käynnissä.

Valok. 26.
Filmi: 32667

Yleistä kuva v. 65. kivihausta. 4.
kivihausa-alue vielä kaivamatta.
Kuva idästä (talon katolta) v. 65

T. Hietänen 1967
Luopajarven Hietaniemen Guiv. bart.

Valok. 27.
Filmi 32668

4. baivansaluston jatke.
Kuva idästä: v. 65

Valok. 28
Filmi 32669

Koko baivansalusta v. 65 laajimmil-
leen suuturna.
Kuva idästä:

Valok. 29
Filmi 32670

4. baivansaluston sivustaa.
Kuva etelästä v. 65

T. Miettinen 1967
Luopajarven Hietaniemen baid. koht.

Valok. 30
Filmi 32671

Yleisnäkymä v. 66 baidetusta alueesta.
Vain 4. baidausalue on alku baidamatta

Kuva idästä v. 66

Visemmällä olevan baidustokojeen takana ruuduissa 27-10 sijaitseva baidun

Valok. 31
Filmi 32672

2. baidausalueen yläreunan jatkittaan.
Oikealla laji kiitilöitä.

Kuva idästä v. 66.

Valok. 32
Filmi 32673

4. baidausalueella jatkittaan.
(Huom. kissaeläimen reaktio nurmikon märbyyteen)

Kuva pohjoisesta v. 66.

Valok. 33
 Filmi: 82644

4. kaivausaluetta tutkitaan.
 (Huom. bissaaliin)
 Kuva pohjoisesta v. 66.

Valok. 34
 Filmi: 82675

4. kaivausaluetta tutkitaan.
 Kuva pohjoisesta v. 66.

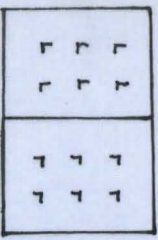
Valok. 35
 Filmi: 82675

4. kaivausalue pohjan saalle
 kasvotunna.
 Kuva luoteesta v. 66

G

tävinhar-
hiekkaa

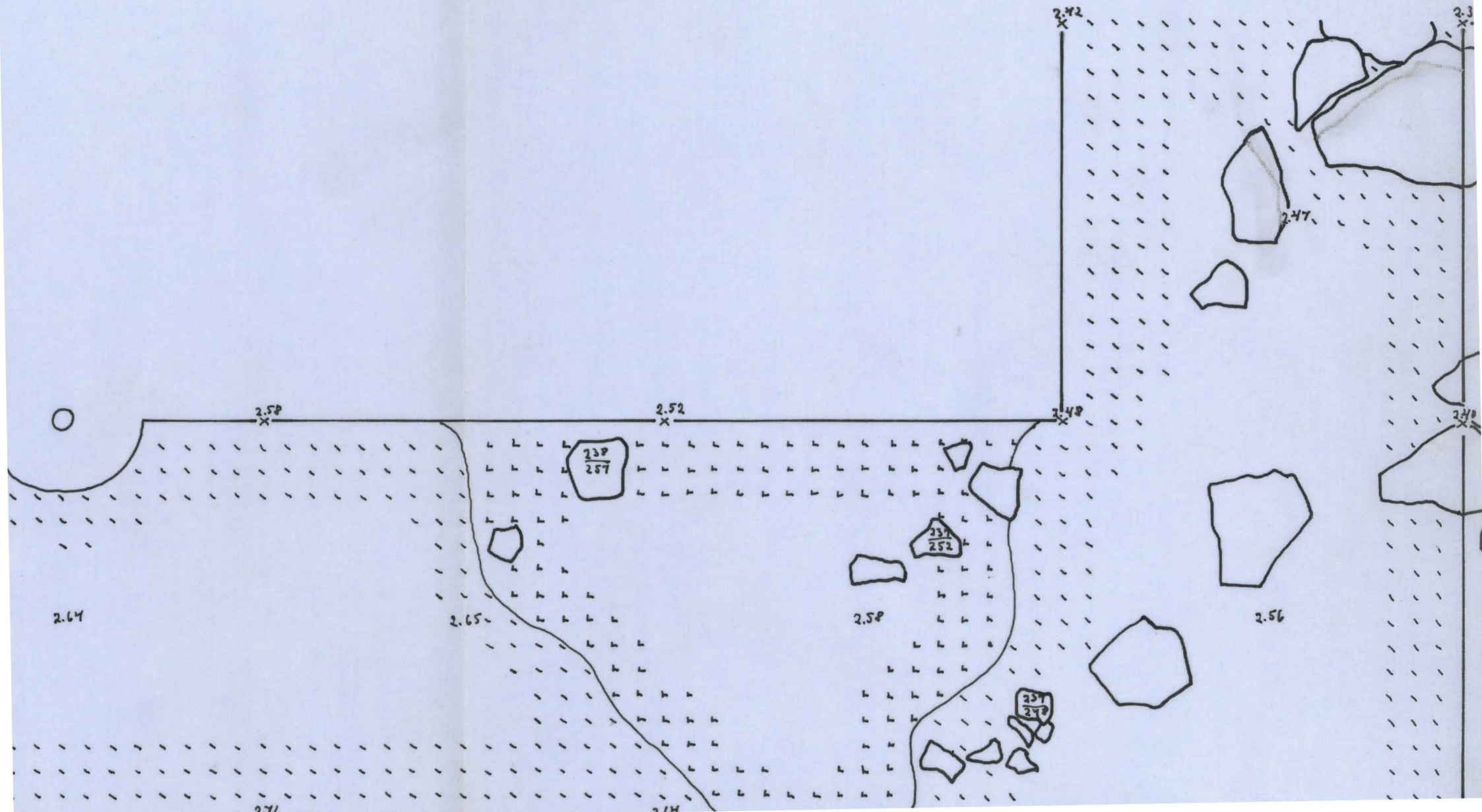
Savensokeista
hiekkaa

Ruskeaa
hiekkaa

+ak Koramätkä H
asb. ker

⊙ Kvartsibaavin

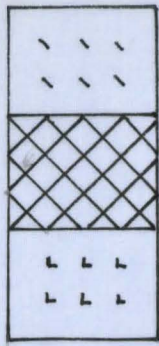
1

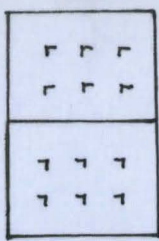

T. Miettinen 1965-6 LUOPIOINEN Hietaniemi

Pinta ja löytökartta G
Kerros 10 cm
1:25 1mm = 2,5cm

Kellertävänhar-
meuta hiekkaa
Mokista hiekkaa
Saven

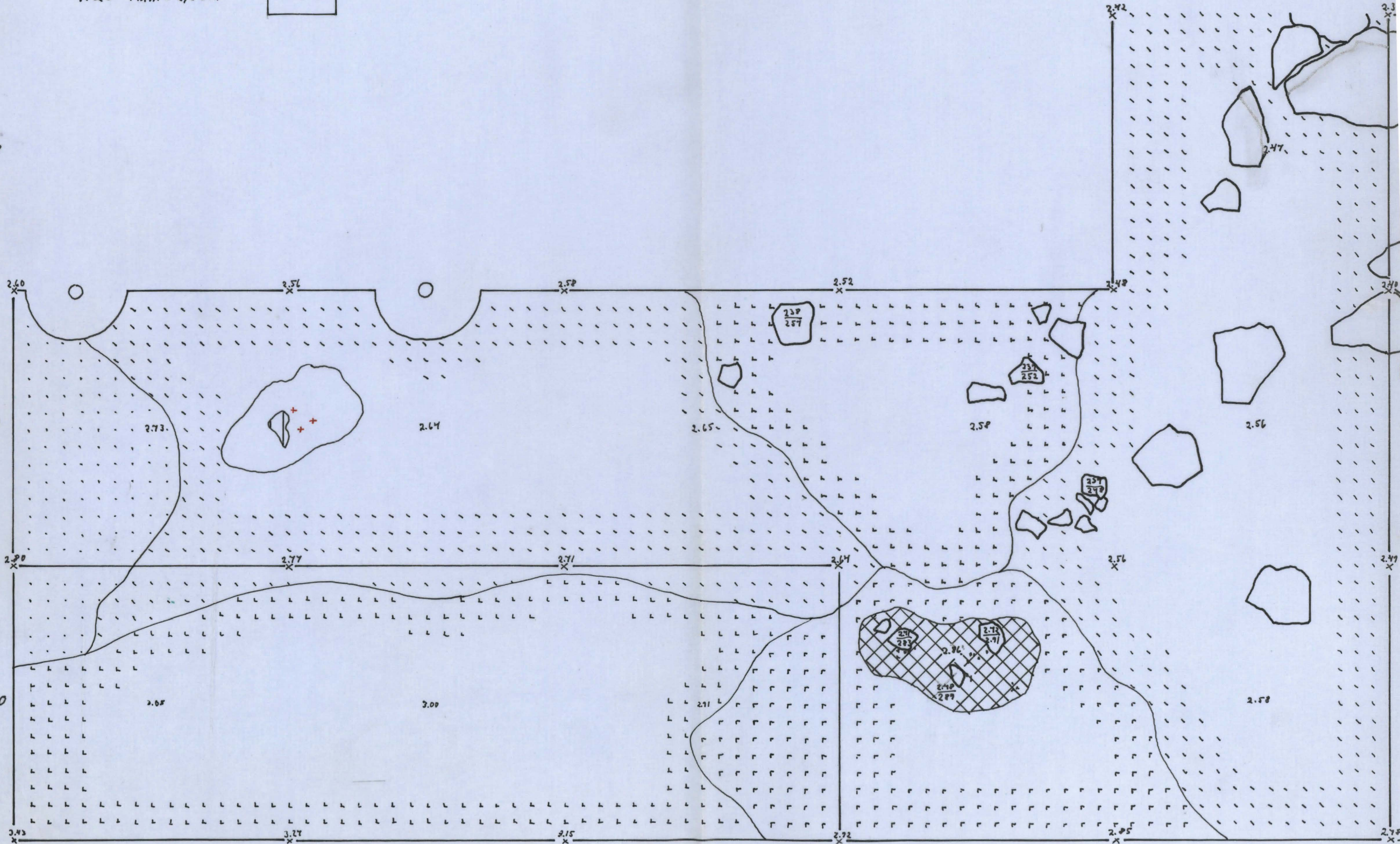
Savenseläistä
hiekkaa
Ruskeaa
hiekkaa

+ak Keramiikka H
asb-ker
○ Kvartsibaavin

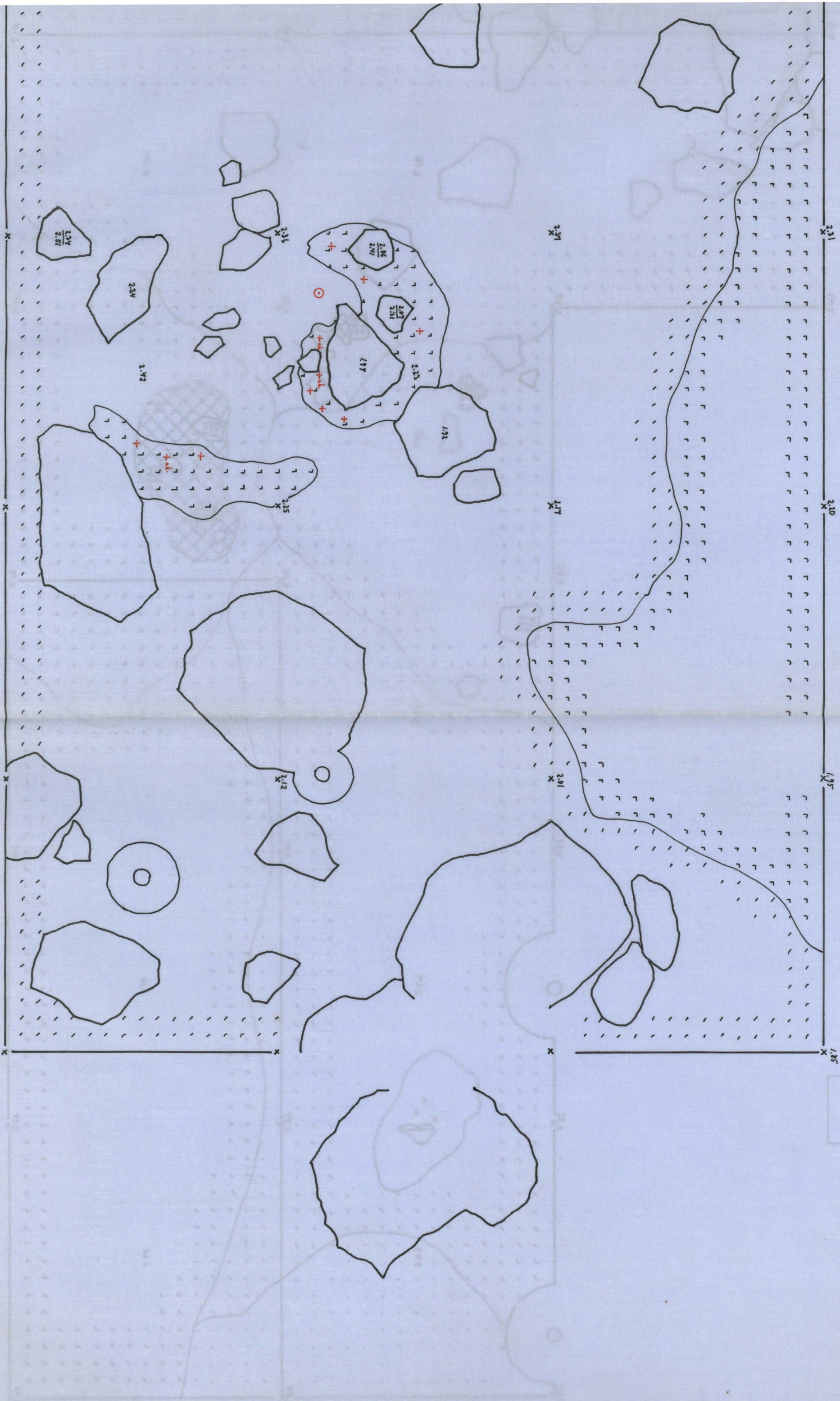
8

9

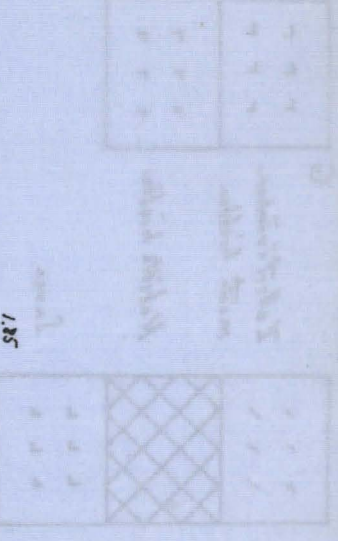
10

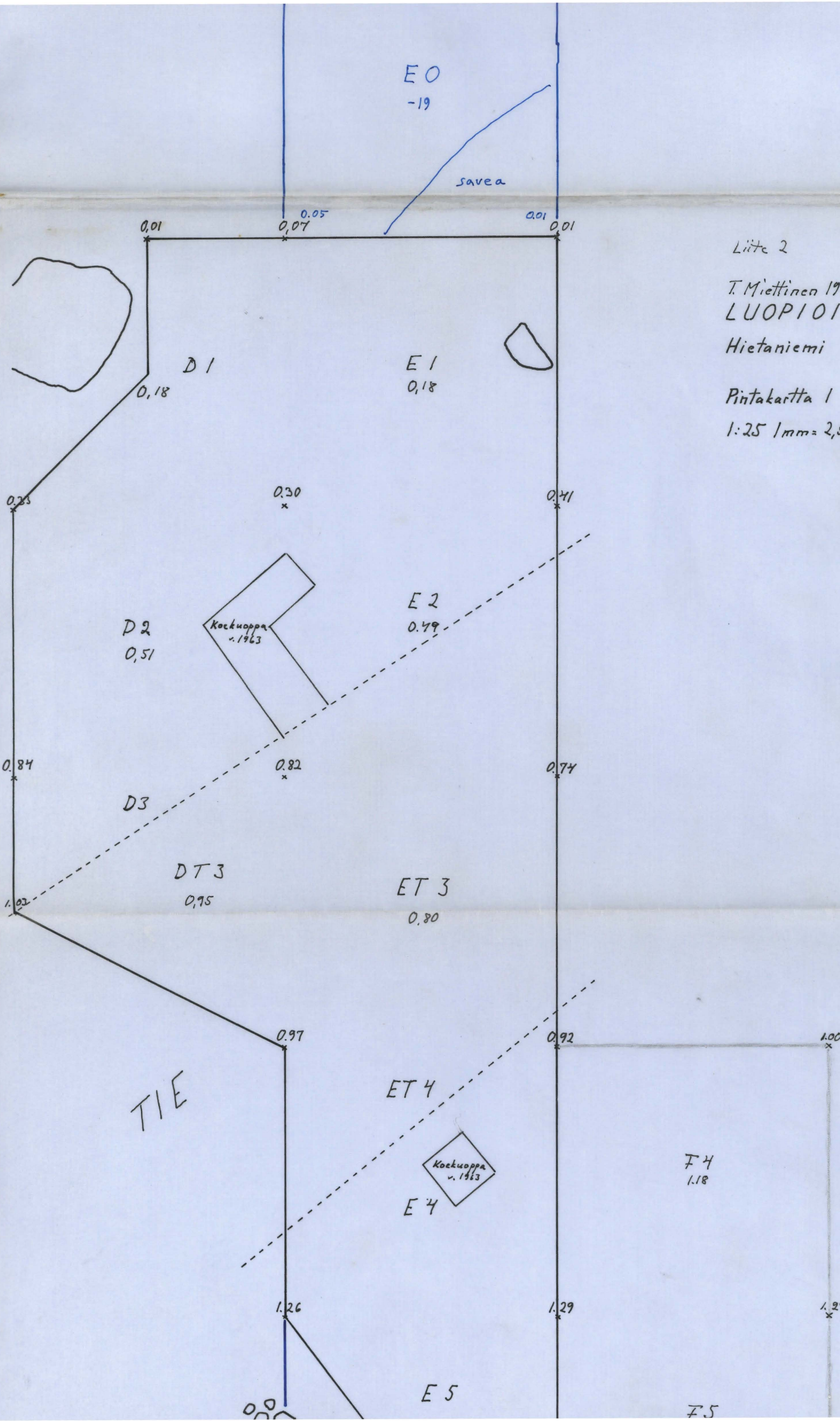

1.92 1.95 2.00 2.05 2.10 2.15 2.20 2.25 2.30 2.35
 1.92 2.01 2.06 2.07 2.10 2.11 2.12 2.15 2.22 2.25 2.31 2.35
 1.92 2.01 2.06 2.07 2.10 2.11 2.12 2.15 2.22 2.25 2.31 2.35

EO
-19

savea

Liite 2
 T. Miettinen 1964, P. MIETTINEN 1967
 LUOPIOINEN
 Hietaniemi
 Pintakartta 1
 1:25 1mm = 2,5 cm

D1

E1
0,18

D2
0,51

E2
0,49

DT3
0,95

ET3
0,80

TIE

ET4

E4

F4
1,18

E5

F5

Kockuoppa
v. 1963

Kockuoppa
v. 1963

0,01 0,07 0,05 0,01 0,01

0,23 0,30 0,41

0,84 0,82 0,74

0,97 0,92 1,00

1,26 1,29 1,29

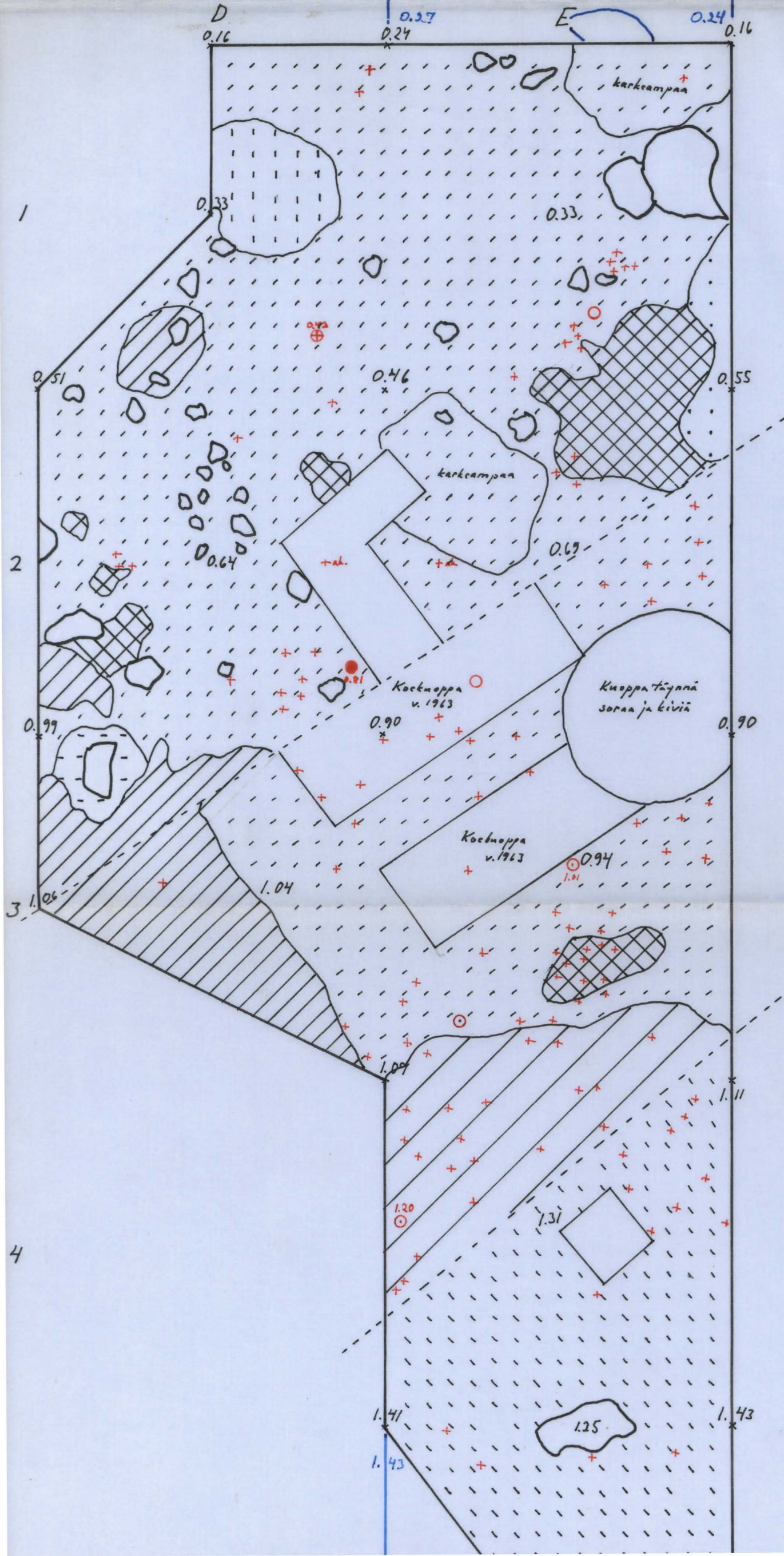
pohja karkeaa soraa

Liite 4

T. Miettinen 1964, P. MIETTINEN 1967
LUOPIOINEN

Hietaniemi

Pinta ja löytöbattia 3
 Kerros 10 cm
 1:25 1 mm = 2,5 cm

	Hiekansakaista mullaa
	Mullansek. ruskeht. hiebbaa
	Punertavavruskeaa hiebbaa
	Kellertävänkharmaata hiebbaa
	Keltaista hiebbaa
	Kellertävää hiebbaa
	Harmaata hiebbaa
	Nohista hiebbaa

+sk	Keramieksia, ask. kor.	⊕	Linske-esine
⊙	Kvartsihavin	●	Savi-idoli
○	Linskeisbos		

Liite 1

T. Miettinen 1964-5-6, P. Miettinen 1967

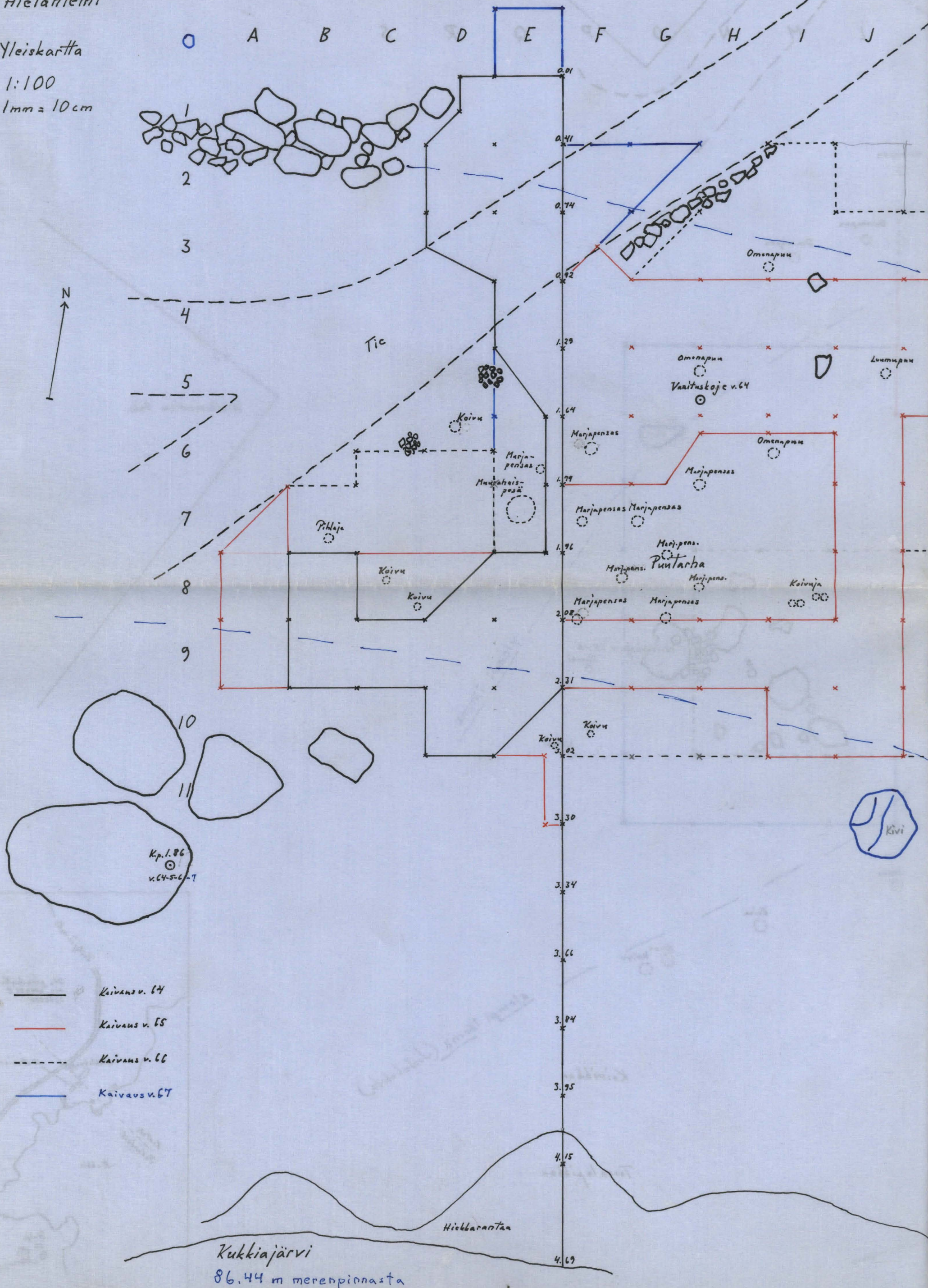
LUOPIOINEN

Hietaniemi

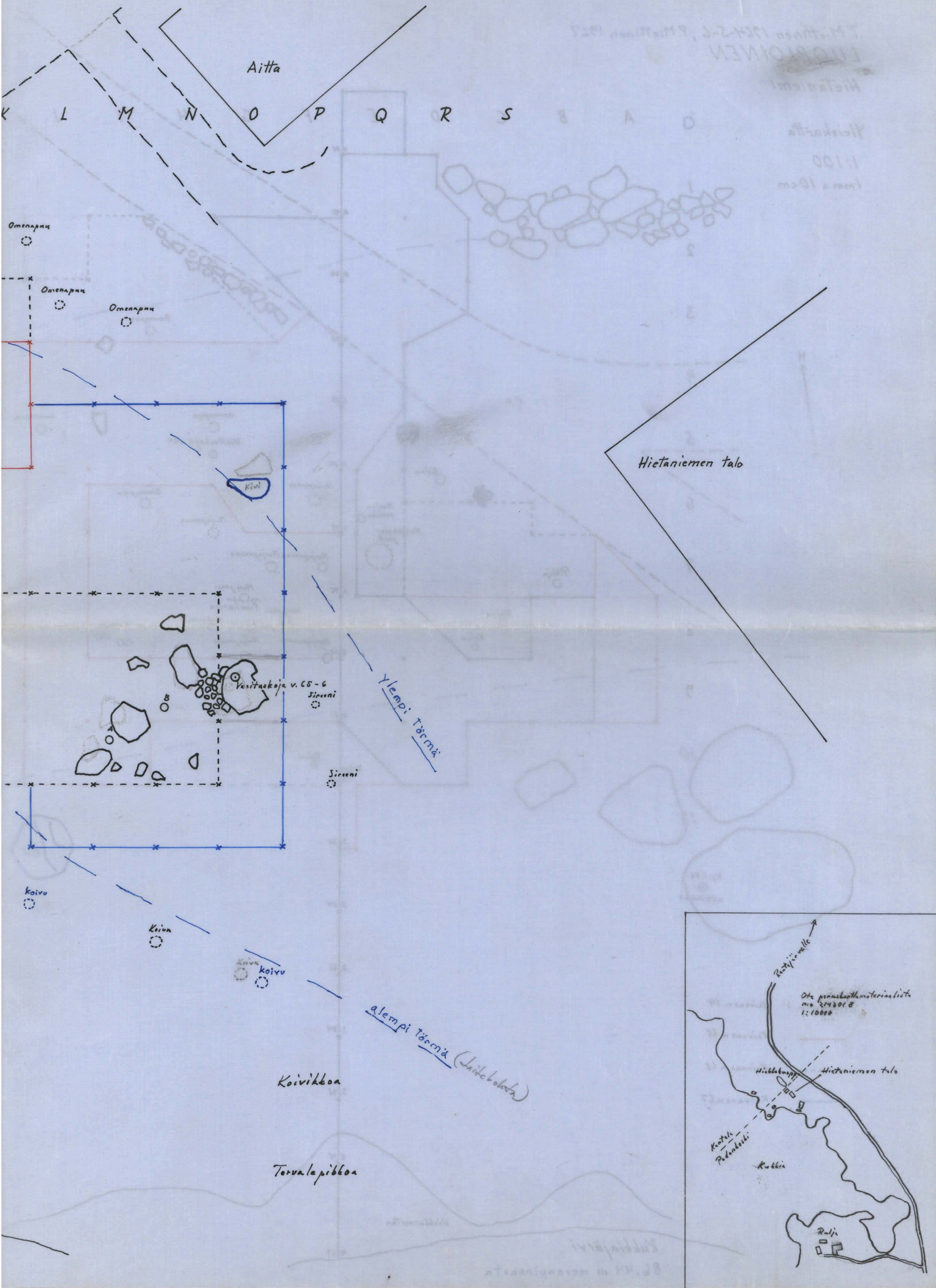
Yleiskartta

1:100

1mm = 10cm

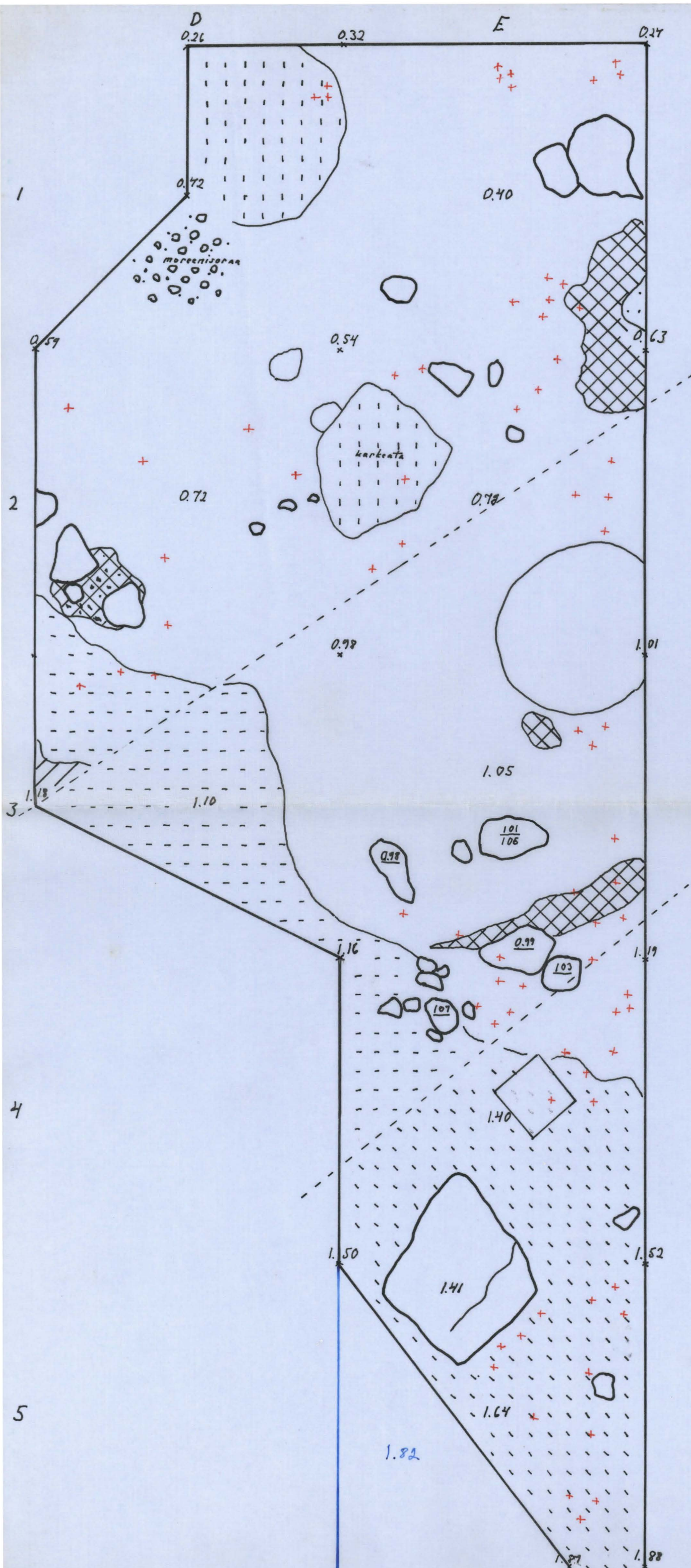
Liite 5

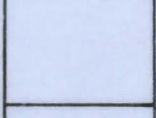
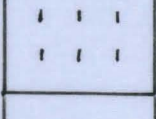
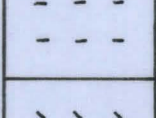

T. Miettinen 1964, P. MIETTINEN 1967

LUOPIOINEN

Hietaniemi

Pinta- ja löytöparilla 4
Kerros 10 cm
1:25 1 mm = 2,5 cm

- Hiekansäkäistä multaa
- Ruskeankeltaista hiekkaa
- Koftaista hiekkaa
- Keltävää hiekkaa
- Keltäväänhoormaista hiekkaa
- Nokista hiekkaa ja hilttä
- Keramiikka

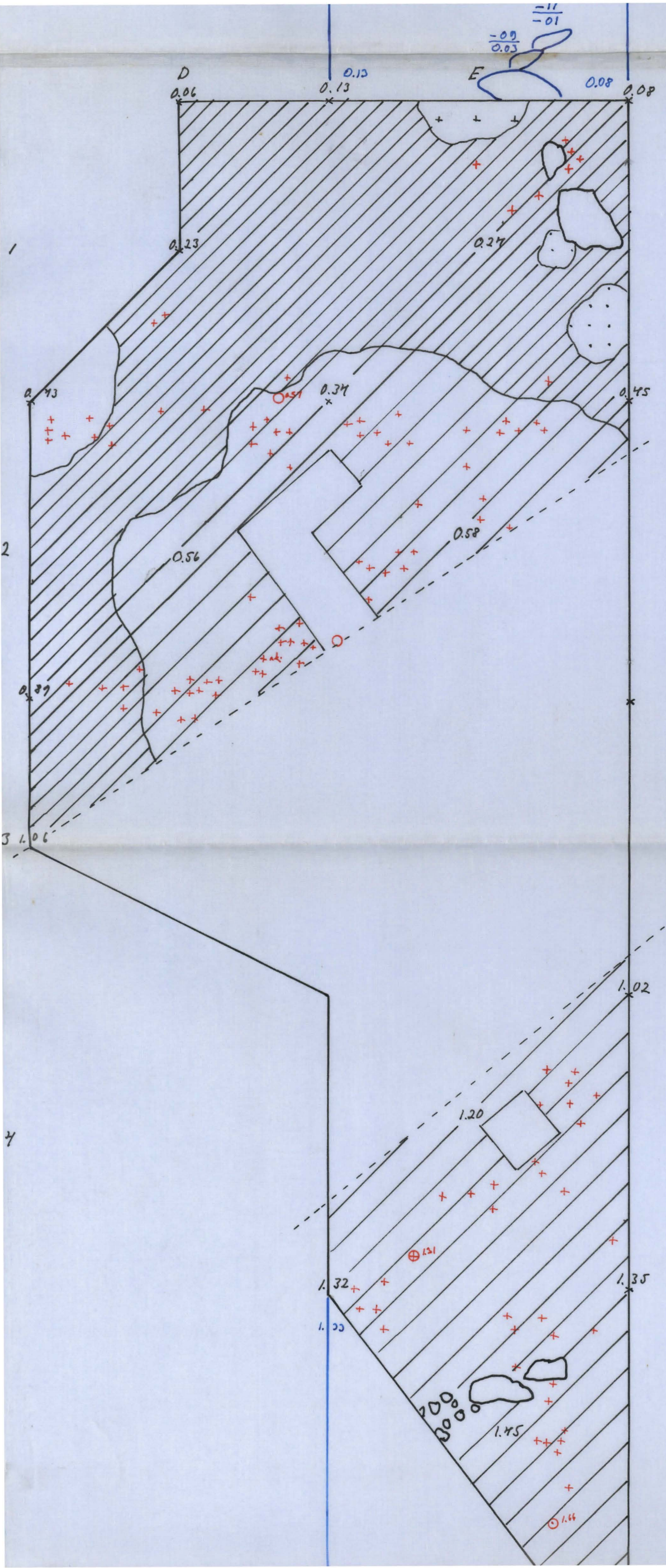
Liite 3

T. Miettinen 1964, P. MIETTINEN 1967
LUOPIOINEN

Hietaniemi

Pinta- ja löytökartta 2

1:25 1 mm = 2,5 cm

	Hiekansakaista multaa
	Mullansch. ruskeht. hiobba
	Ruskeankeltaista hiobba
	Harmaata hiobba
	Mullansakaista savena

- + ek Keramiikka, osk. lon.
- ⊙ Kyartsiteivin
- ⊕ Linske-esine
- Linske-esine

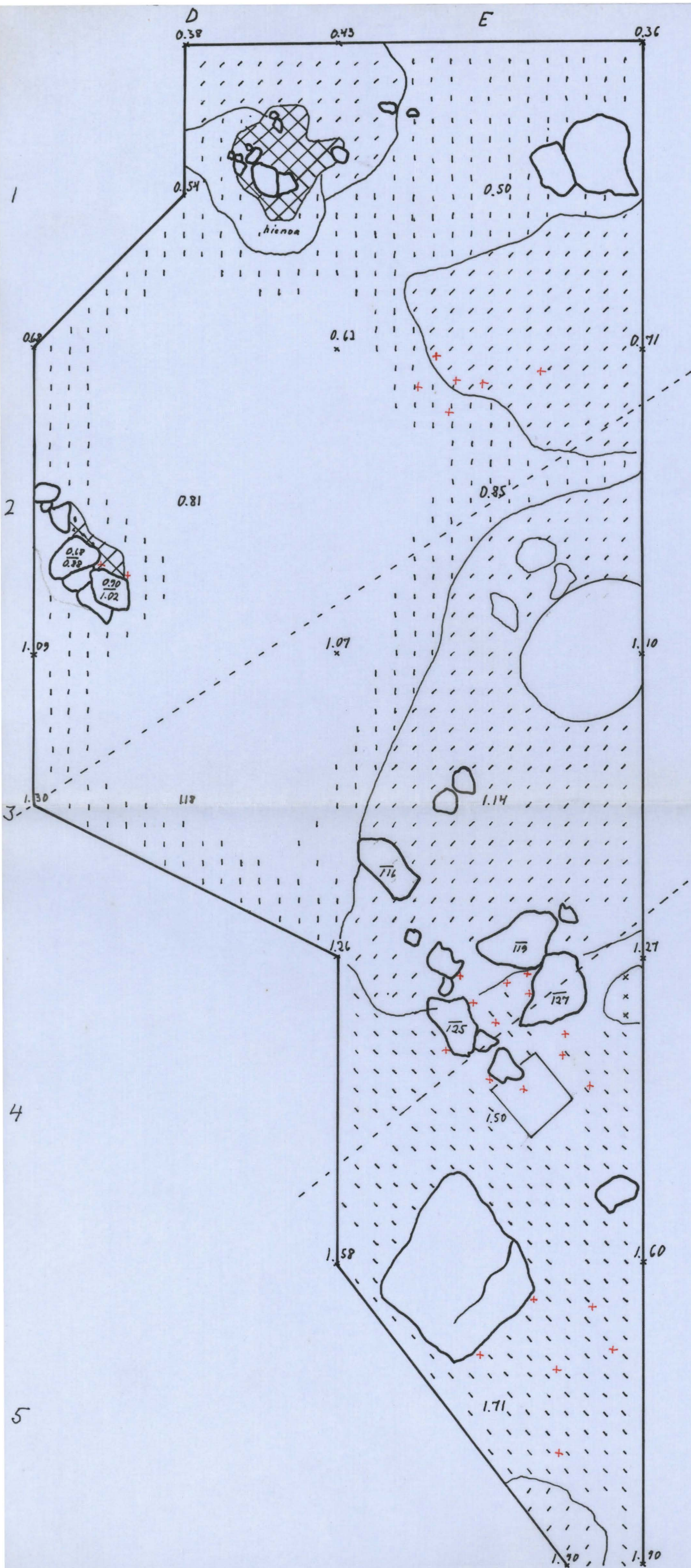

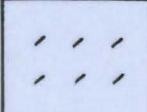
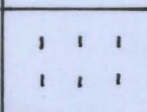
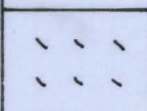

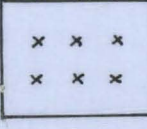

Liite 6

T. Miettinen 1964
LUOPIOINEN

Hietaniemi

Pinta- ja löytökartta 5
Kerros 10 cm
1:25 1 mm = 25 cm

- Punertavanruskeaa hiekkaa
- Keltaista korneakkoa hiekkaa
- Kellertävänharmaata hiekkaa
- Nodista hiekkaa ja hiiltä
- Likamaata; ruskehtavan harmaata täplikäästä hiekkaa
- Kevämiikka

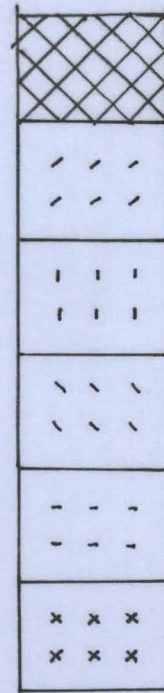
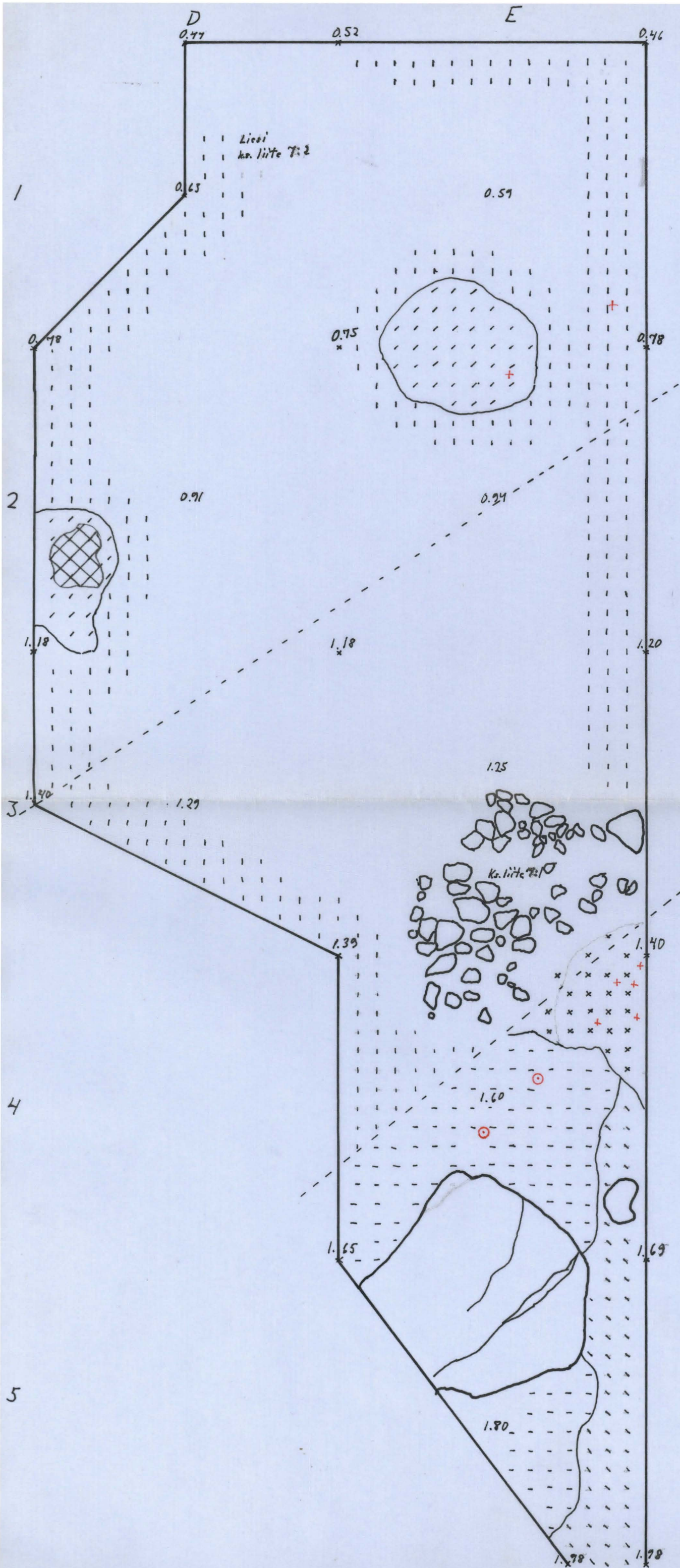

Liite 7

T. Miettinen 1964
LUOPIOINEN

Hietaniemi

Pinta ja löytökartta 6
Kerros 10 cm
1:25 1mm = 2,5 cm

Hiltenseläitä
hiekkaa

Punertavanruskeaa hiekkaa

Keltaista karkeahkoa hiekkaa

Kellertävänharmaata hiekkaa

Kellertävän hiekkaa

Libaanta: ruskehtavan
harmaata täpläistä hiekkaa

+ Keramiikka

⊙ Kvartsiainevin

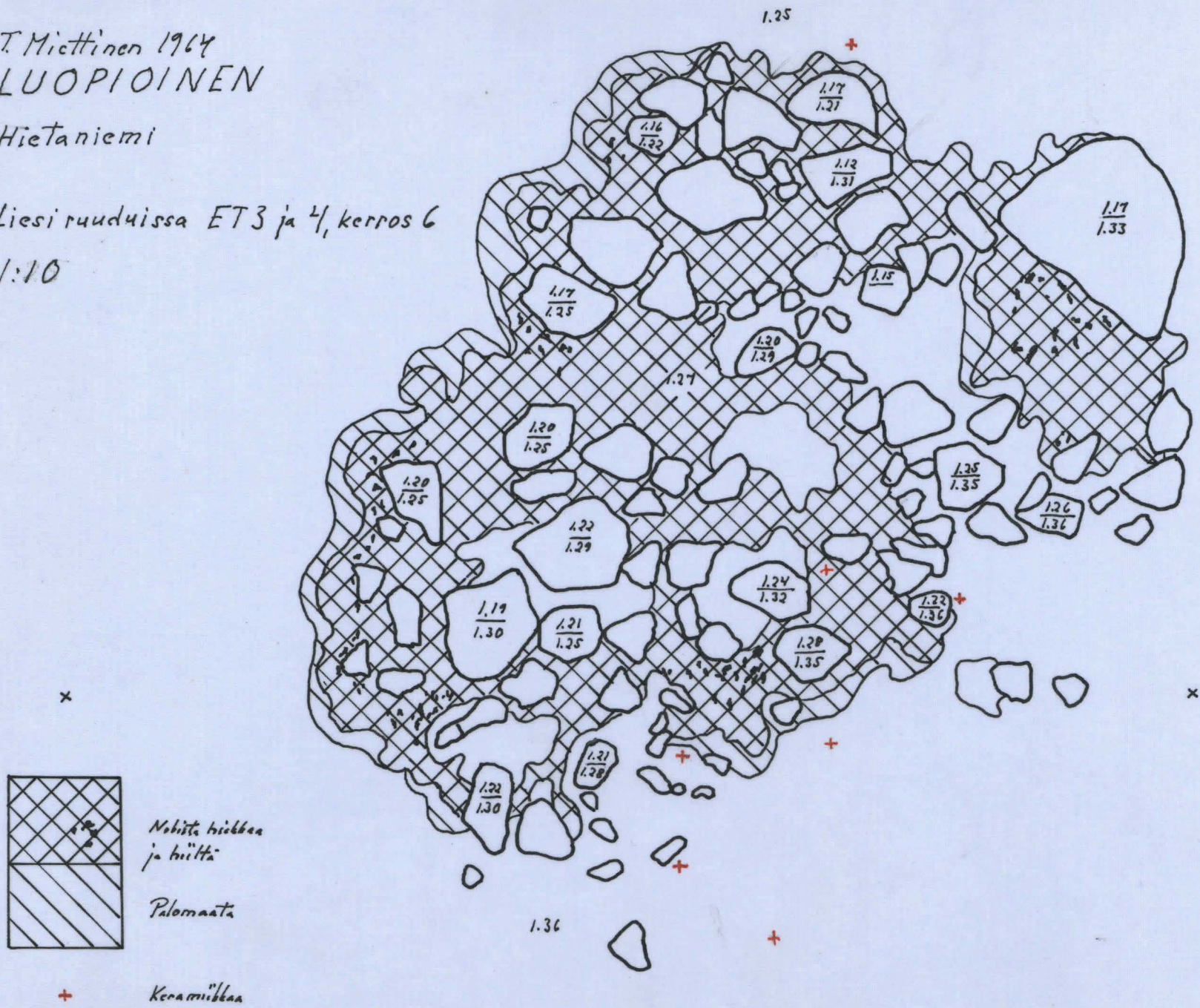
Liite 7:1

T. Miettinen 1964
LUOPIOINEN

Hietaniemi

Liesiruuduissa ET3 ja 4, kerros 6

1:10

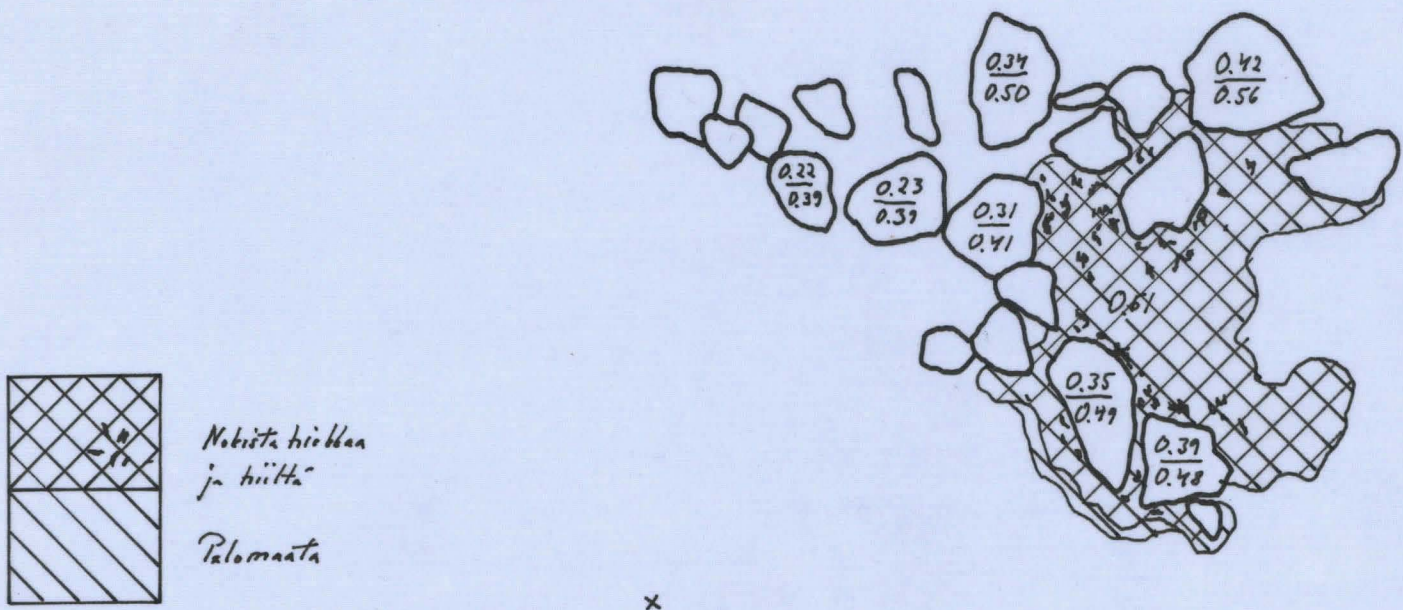
Liite 7:2

T. Miettinen 1964
LUOPIOINEN

Hietaniemi

Liesiruudussa D1, kerros 6

1:10

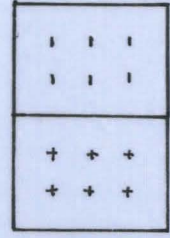
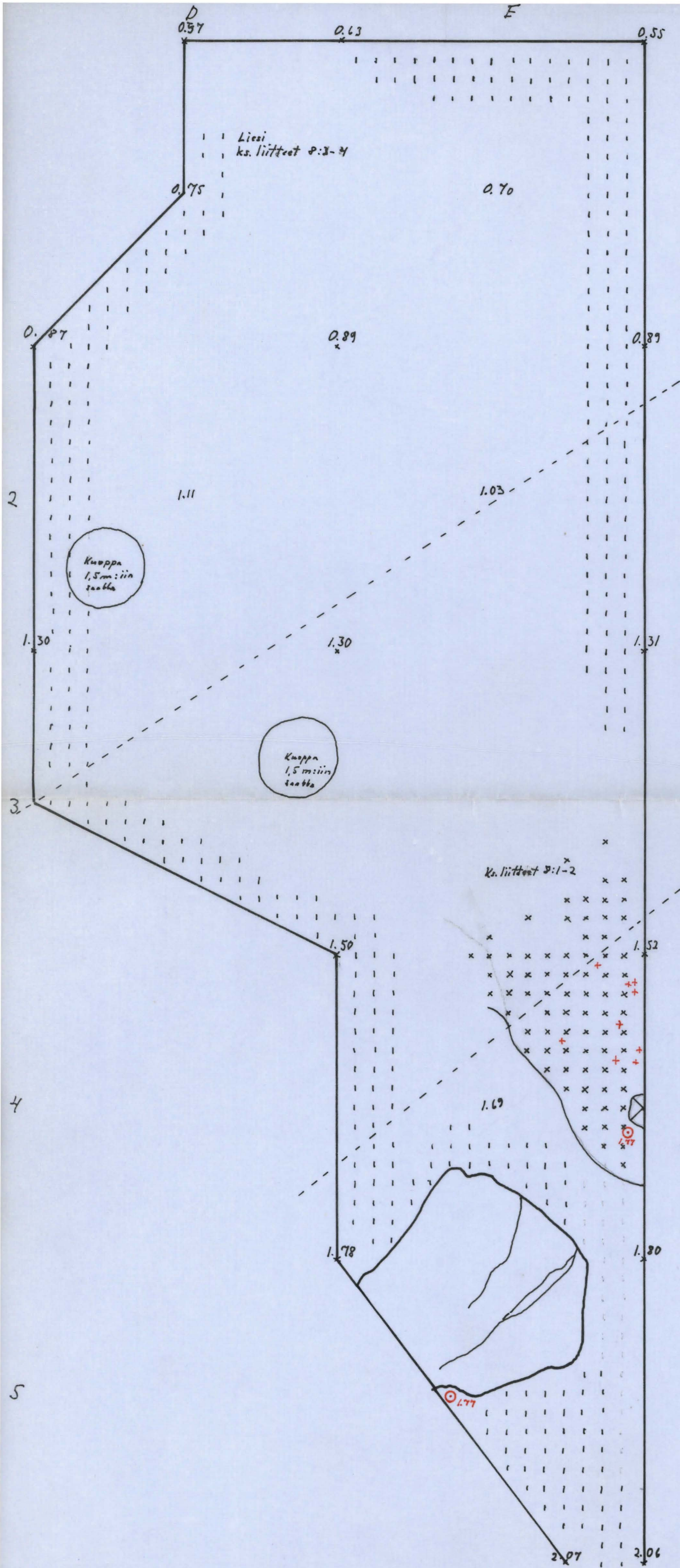

Liite 8

LUOPIOINEN Hietaniemi

Pintalija löytökartta 7
Kerros 10 cm
1:25 / mm = 25 cm

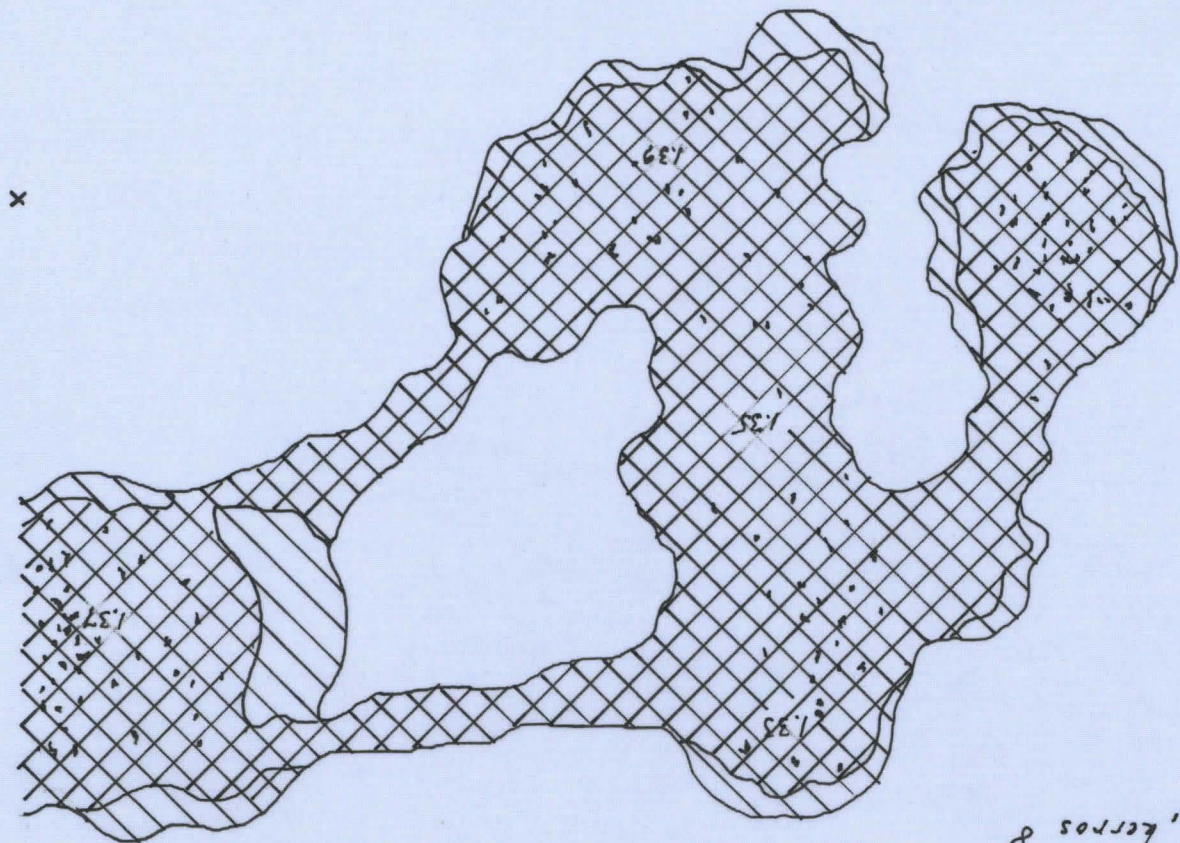
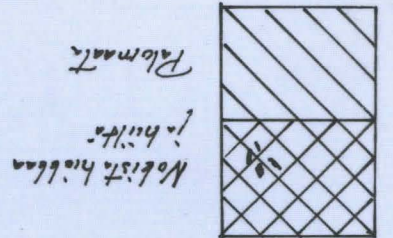

Karkeaa keltaista hiekkaa

Litainnata

Keramiikkaa

1:10
Liesi ruuduissa ET3 ja 4, kerros 8

Hietaniemi
T.Miettinen 1964
LUOPIOINEN

Liite B:2

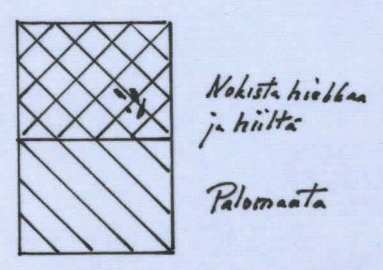
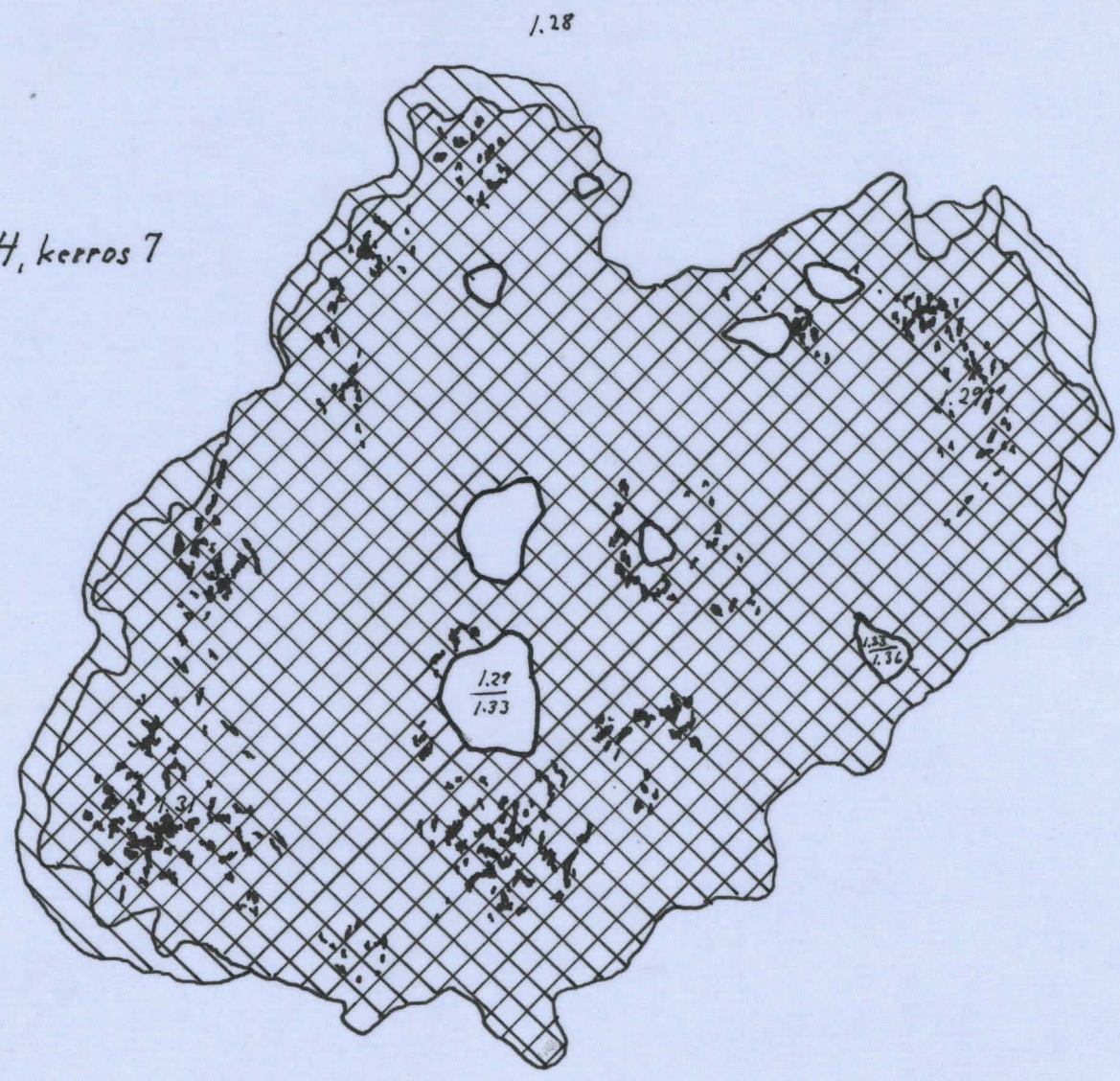
Liite B:1

T.Miettinen 1964
LUOPIOINEN

Hietaniemi

Liesi ruuduissa ET3 ja 4, kerros 7

1:10

1.39

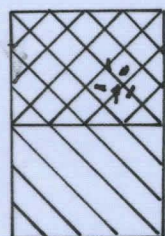
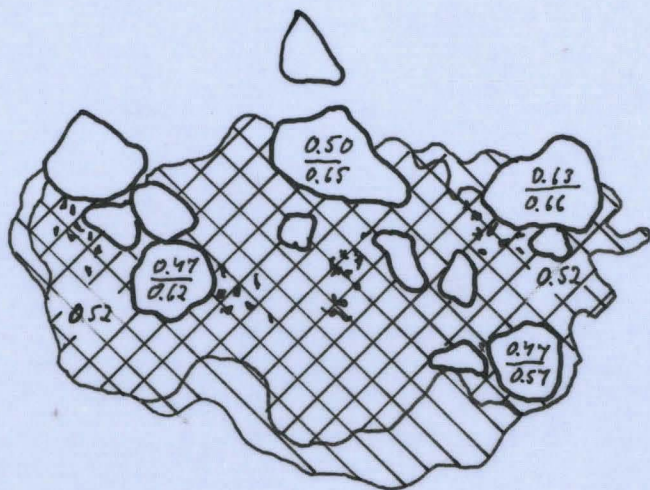
Liite 8:3

T. Miettinen 1964
LUOPIOINEN

Hietaniemi

Liesi ruudussa D1, kerros 7

1:10

Nohista hiekkaa
ja hiltta

Palomaa

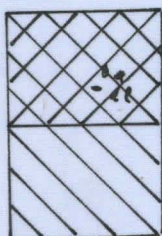
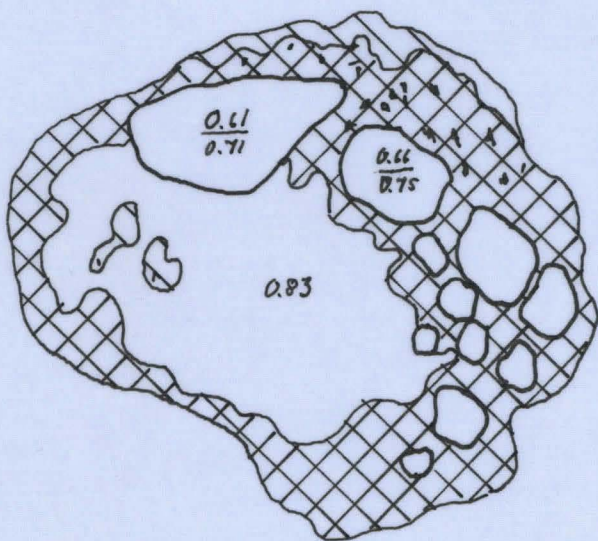
Liite 8:4

T. Miettinen 1964
LUOPIOINEN

Hietaniemi

Liesi ruudussa D1, kerros 8

1:10

Nohista hiekkaa
ja hiltta

Palomaa

Liite 7

T. Miettinen 1964-5-6, P. MIETTINEN 1967

LUOPIOINEN

Hietaniemi

Pintakartta 1

1:25

1mm = 2,5cm

TIE

1.50
A7

B7

Pihlaja

A8
1.59

B8
1.72

Koivu

Tämä alue (ruudut A7-8-9)
kaijattu v. 1965

Tämä alue (ruudut B
kaijattu v. 1964

A9
1.78

B9
2.13

1.26

1.53

1.66

1.66

1.79

1.87

2.10

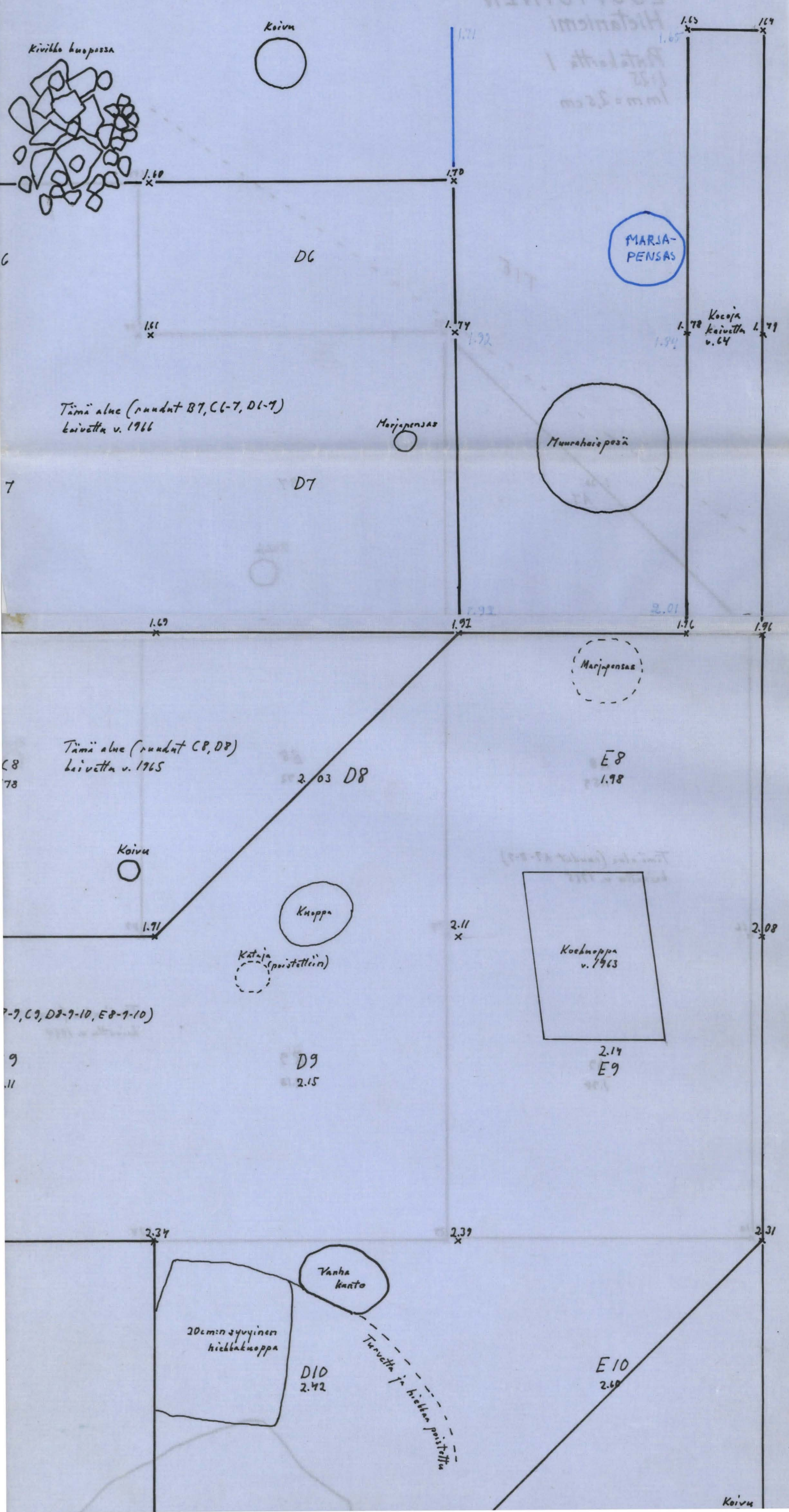
2.37

2.77

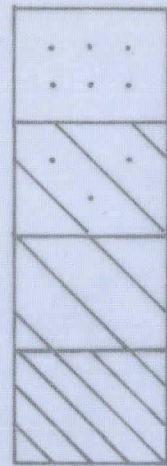
Handwritten notes and faint sketches at the bottom of the page, including a large irregular shape and some illegible text.

T. P. Hämäläinen
 Historiantutkija
 Luopioinen
 Keskikatu 1
 00120
 Puh. 010 - 282 320
 Sähköposti: t.hamalainen@luopioinen.fi

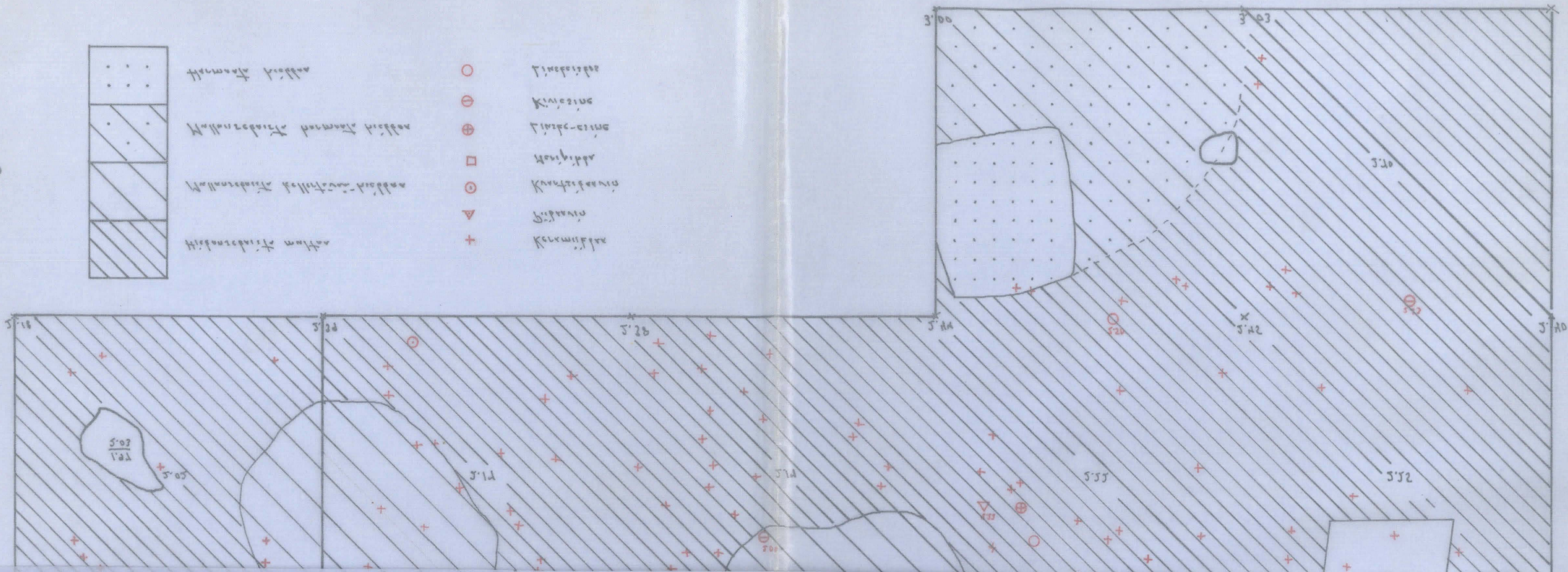

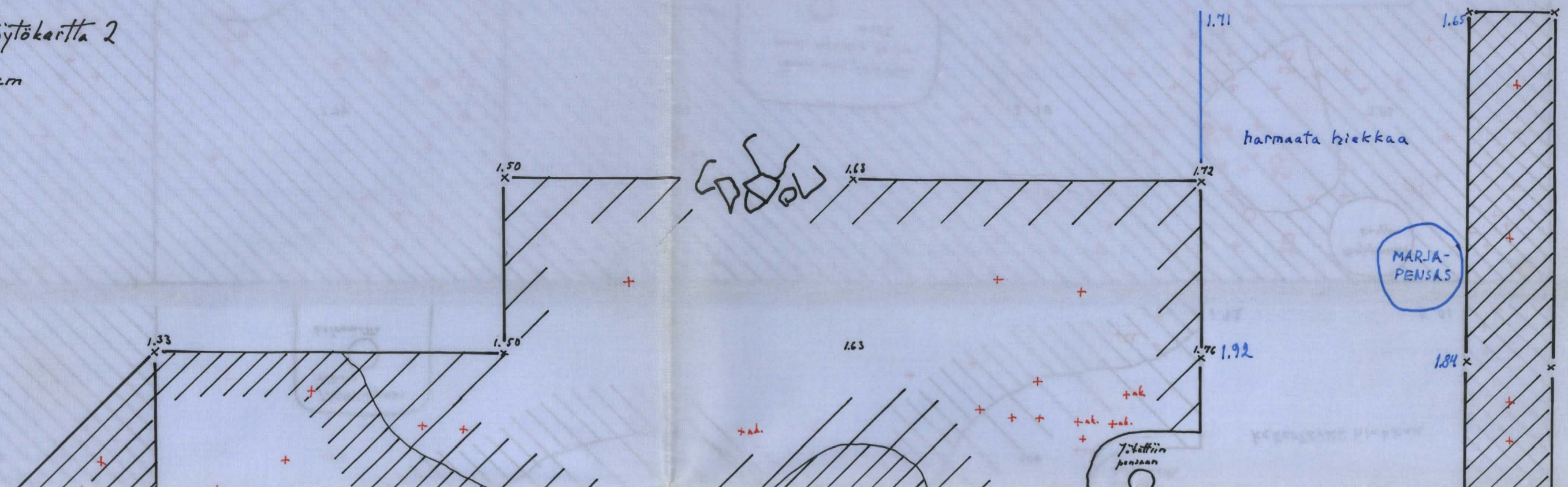

Hienomaa hiekkä
 Halkimaa hiekkä
 Halkimaa hiekkä
 Halkimaa hiekkä

- Limesiini
- ⊖ Kivisiini
- ⊕ Limes-siini
- Kivihiuti
- ⊙ Kivisiivä
- ▽ Siivä
- + Kalkimaa

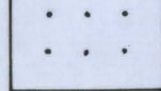

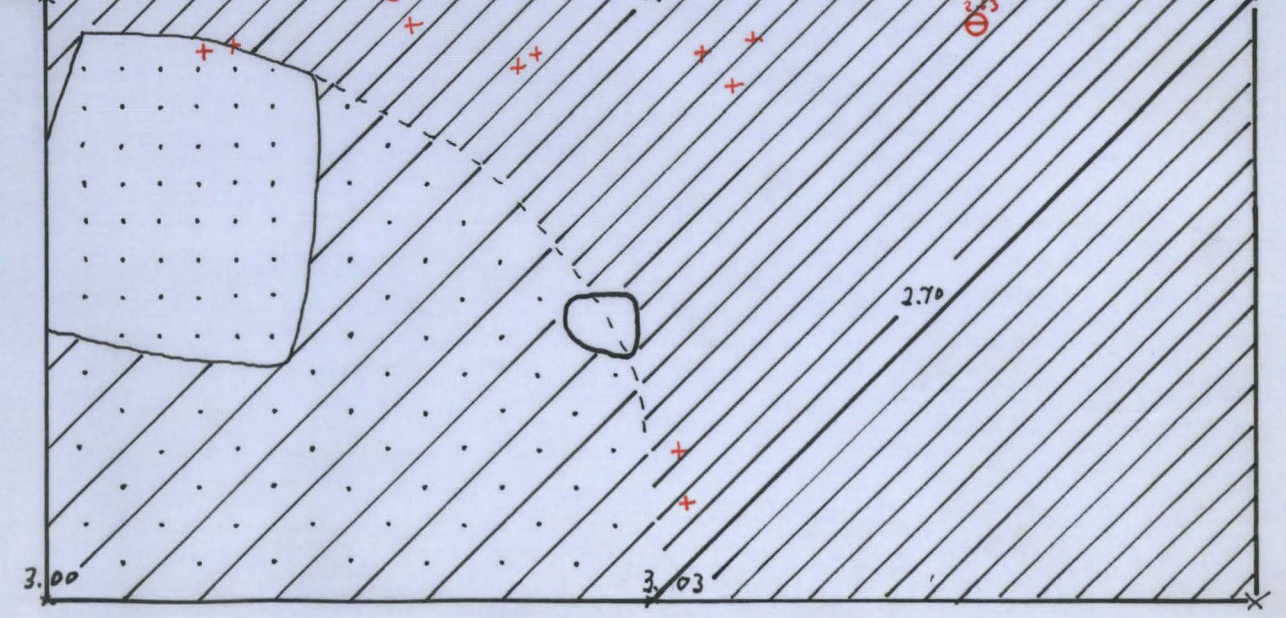
Liite 10 A
 T. Miettinen 1964-5-6, P. MIETTINEN 1967
 LUOPIOINEN
 Hietaniemi
 Pinta- ja löytökartta 2
 1:25
 1mm = 2,5cm

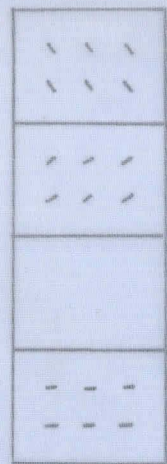

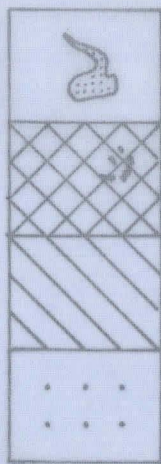
	Hieksesta mullaa	+	Keramiikka
	Mullasta kellertävää hiekkaa	△	Piikivi
	Mullasta harmaata hiekkaa	⊙	Kvartsi
	Harmaa hiekkaa	□	Meripihka
		⊕	Lieske-esine
		⊖	Kiviesine
		○	Lieske

Kalkkipohjainen hiekkamaa
 Kalkkivapaa hiekkamaa
 Hiekkamaa
 Kalkkipohjainen hiekkamaa

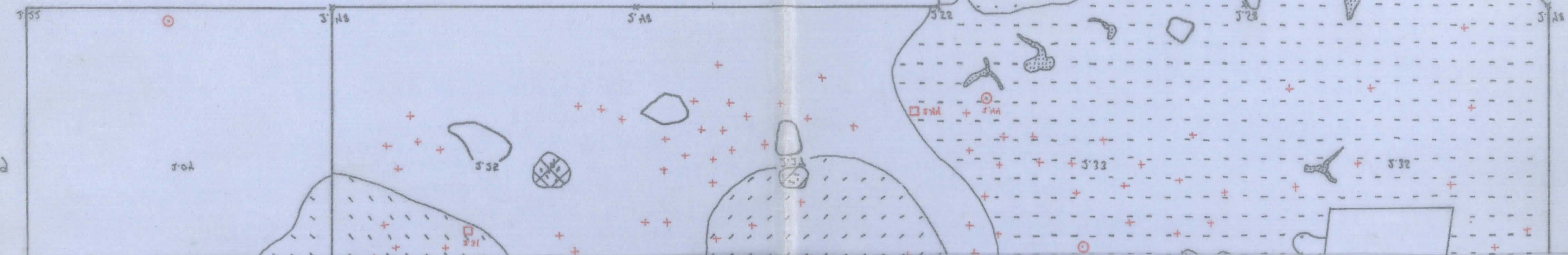

Hiekkamaa
 Kalkkipohjainen hiekkamaa
 Hiekkamaa
 Hiekkamaa

Kalkkipohjainen hiekkamaa
 Kalkkipohjainen hiekkamaa
 Kalkkipohjainen hiekkamaa
 Kalkkipohjainen hiekkamaa
 Kalkkipohjainen hiekkamaa

10

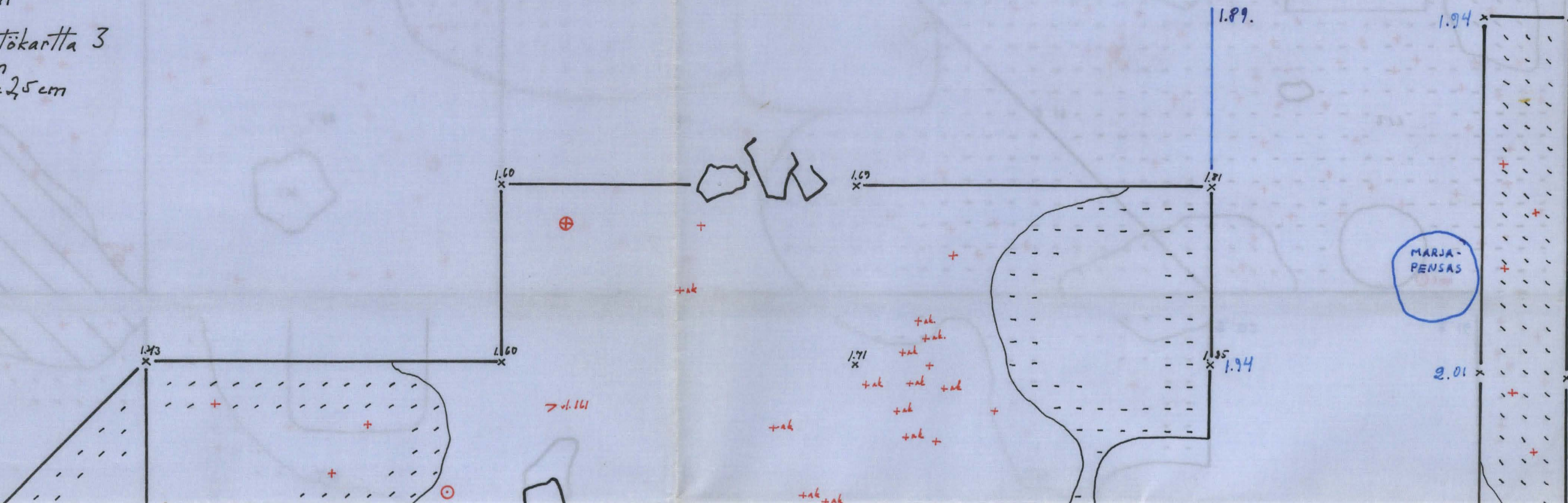

Liitell A
 T. Miettinen 1964-5-6, P. MIETTINEN 1967
LUOPIOINEN
 Hietaniemi

Pinta- ja löytökartta 3
 Kerros 10 cm
 1:25 1mm=25cm

3

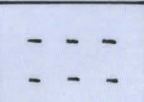
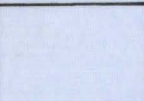
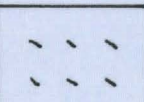
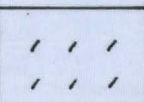
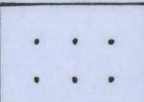

6

MARJA-PENSAS

 Kellertävää hiekkaa Ruskeankeltaista hiekkaa Kellertävänharmaa hiekkaa Punertava ruskeaa hiekkaa	 Harmaata hiekkaa Hiekanseläistä muttaa Nobista hiekkaa ja hilttä Lahonnutta juurta	 +ak Keramiikka, asbestiker. ○ Kvaartsibaarim ⊕ Kiviesine ⊕ Liuske-esine ○ Liuskeikos □ Meripihka
---	---	---

7
8
9
10

1
2
3
4

	Kohdista löydetty
	Luopioinen löydetty
	Luopioinen löydetty
	Luopioinen löydetty

	Luopioinen löydetty
	Luopioinen löydetty
	Luopioinen löydetty
	Luopioinen löydetty

	Kohdista löydetty
	Luopioinen löydetty
	Luopioinen löydetty
	Luopioinen löydetty

10

5'35

2

4

6

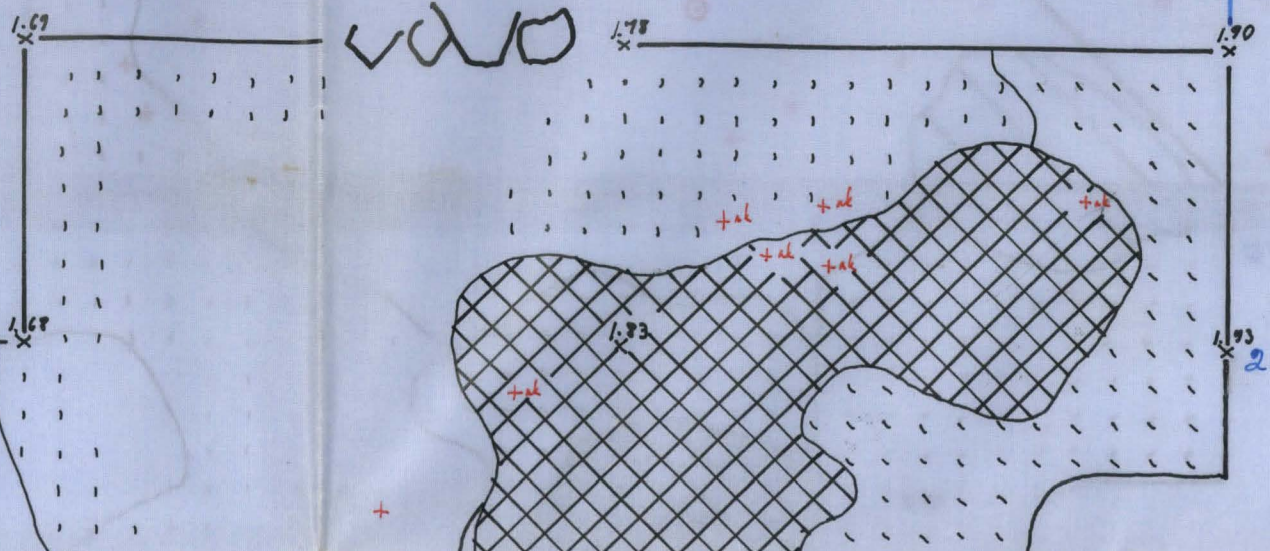
Liite A
 T. Miettinen 1964-5-6, P. MIETTINEN 1967
LUOPIOINEN
 Hietaniemi
 Pinta- ja löytökartta 4
 Kerros 10cm
 1:25 1mm = 2,5cm

B

C

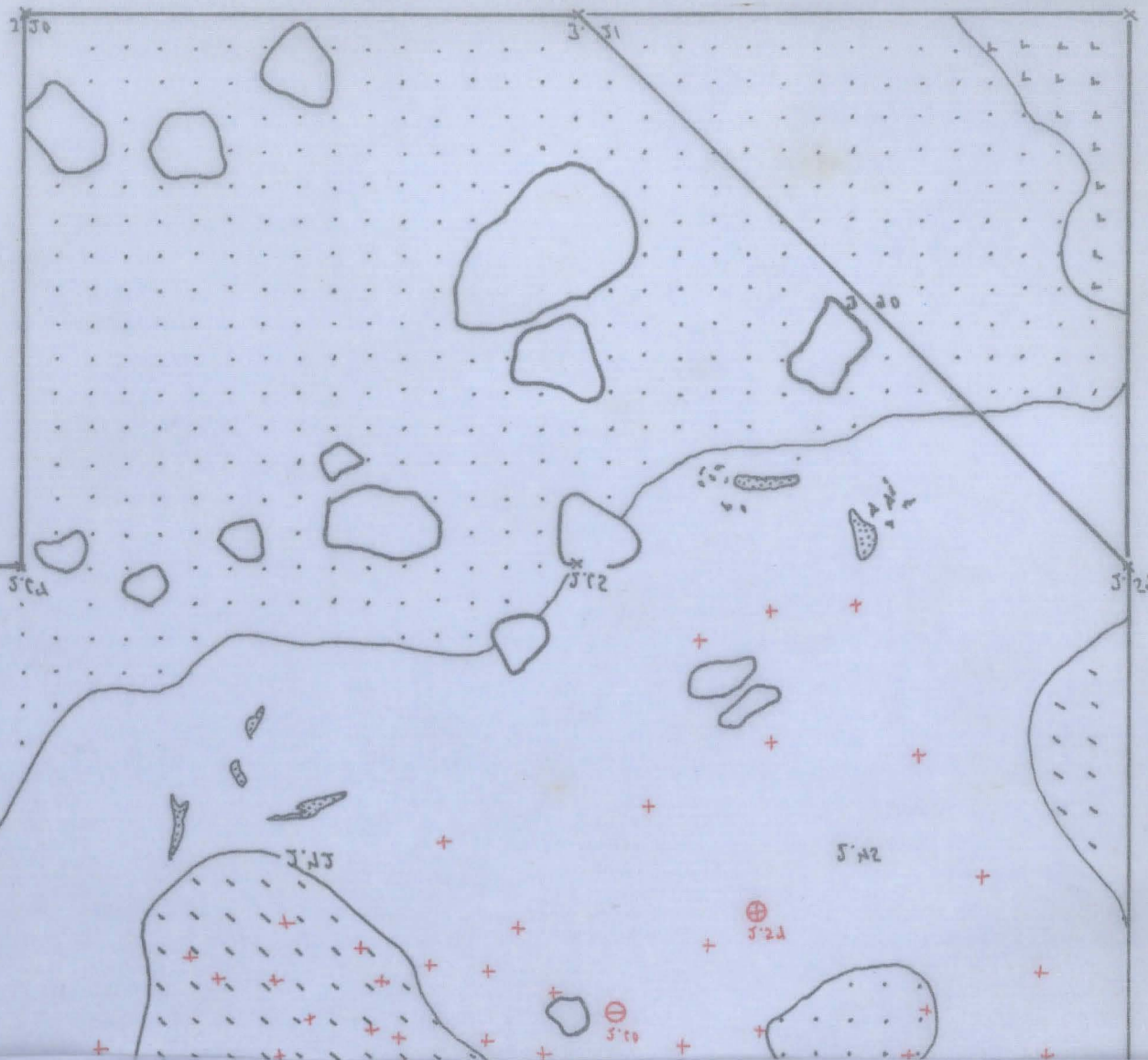
D

E

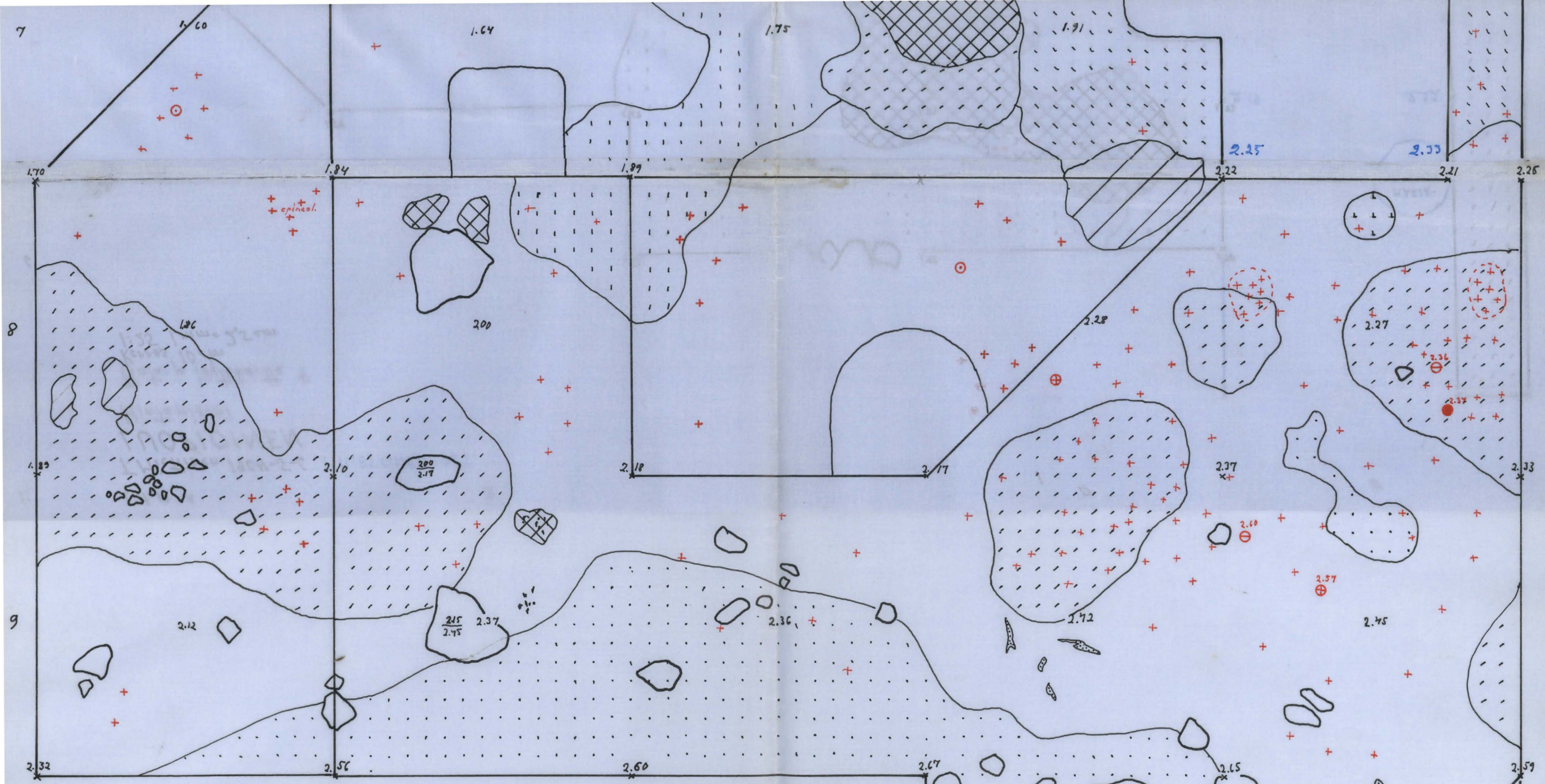

MARIA-PENSAS

2.22

Ruskeankeltaista hiekkaa

Harmaita hiekkaa

Tuonettavanruskeaa hiekkaa

Keltaista hiekkaa

Nohista hiekkaa ja hiiltä

Lahonnutta juurta

Savensokerista hiekkaa

Hiilonse. muuttua ja hiekkaa

+ak

Keramiikkaa, asb. kor.

⊕

Kvaartsikaavien

⊖

Kivi-esine

⊕

Liusto-esine

●

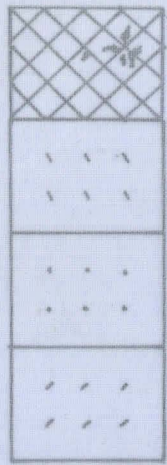
Savi-idoli

--

Kollet. haam. hiekkaa

10

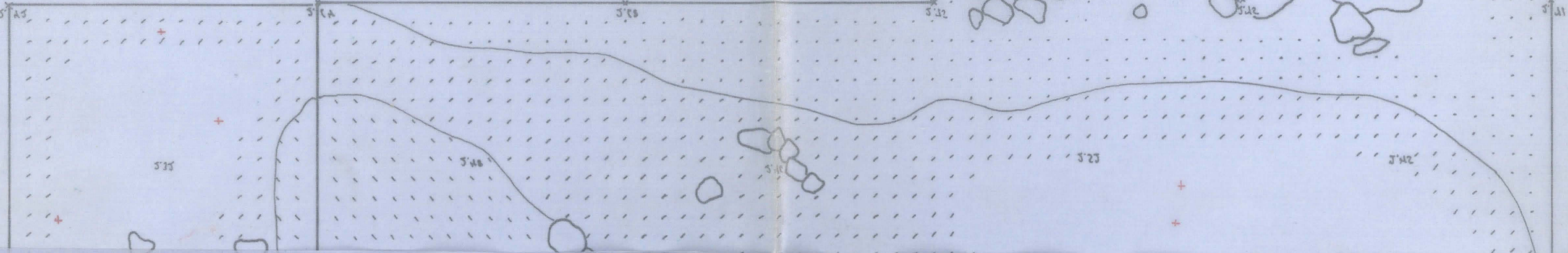
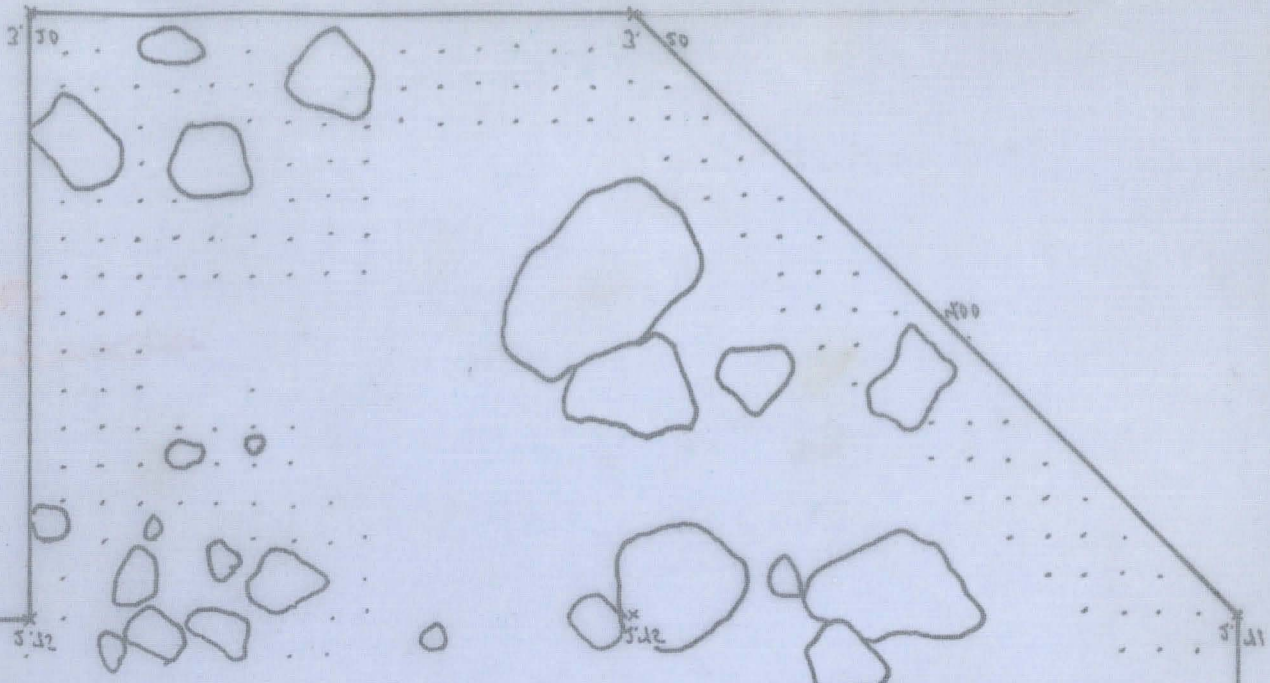

Kalkkipohjainen hiekkamaa
 Hiekkamaa
 Hiekkamaa
 Hiekkamaa

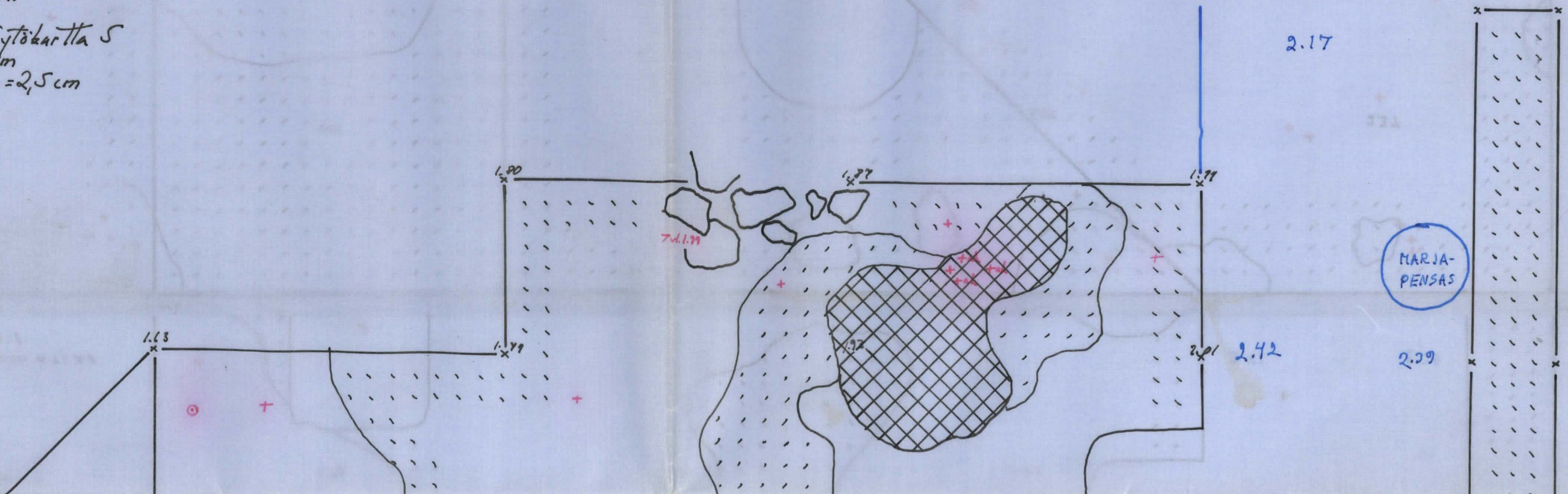
Hiekkamaa
 Hiekkamaa

Kalkkipohjainen hiekkamaa
 Hiekkamaa
 Hiekkamaa
 Hiekkamaa

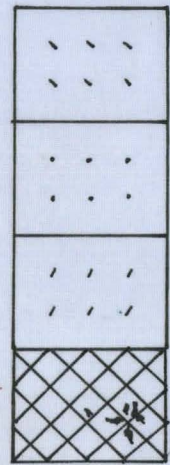
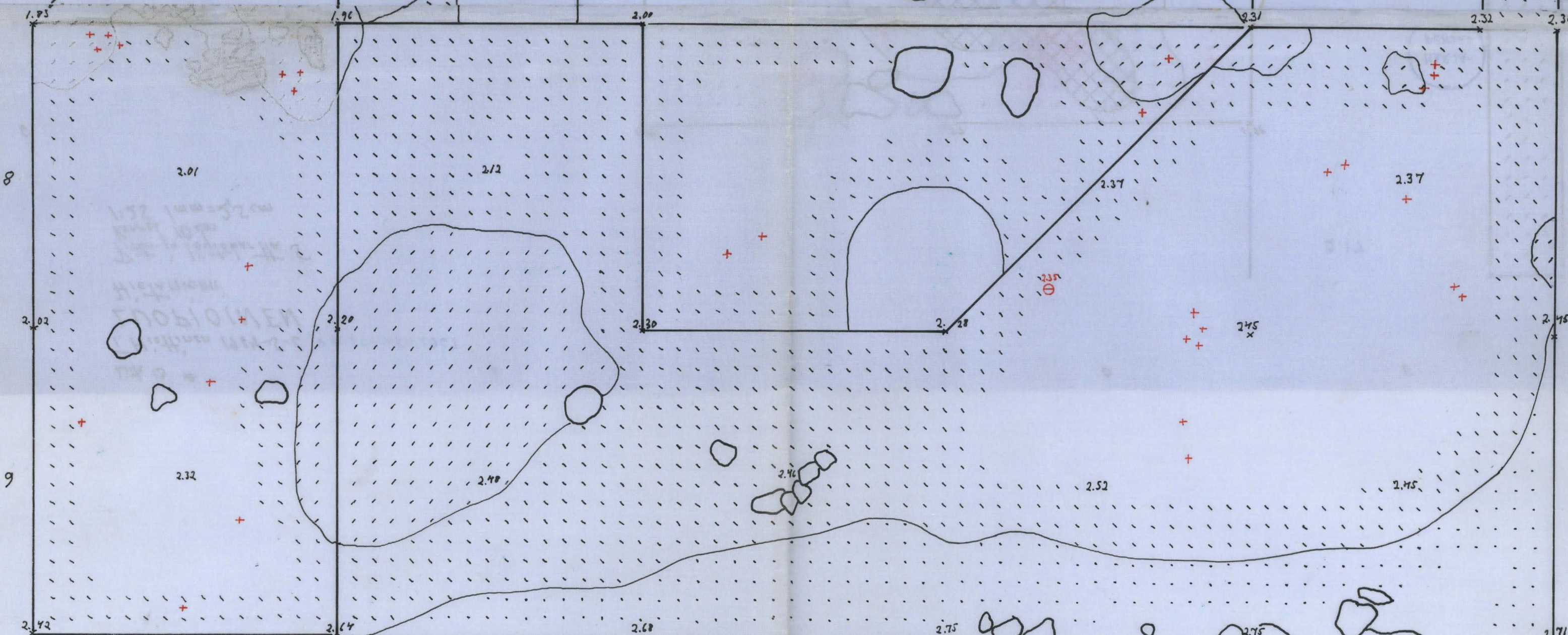
Liite 13 A
 T. Miettinen 1964-5-6, P. MIETTINEN 1967
LUOPIOINEN
 Hietaniemi

Pinta- ja löytökartta 5
 Kerros 10 cm
 1:25 1 mm = 2,5 cm

Liesi rannuksissa A 7 j. A 8
Ka. liite 13:1

Kellertävänharmaa hiekkaa

Harmaa hiekkaa

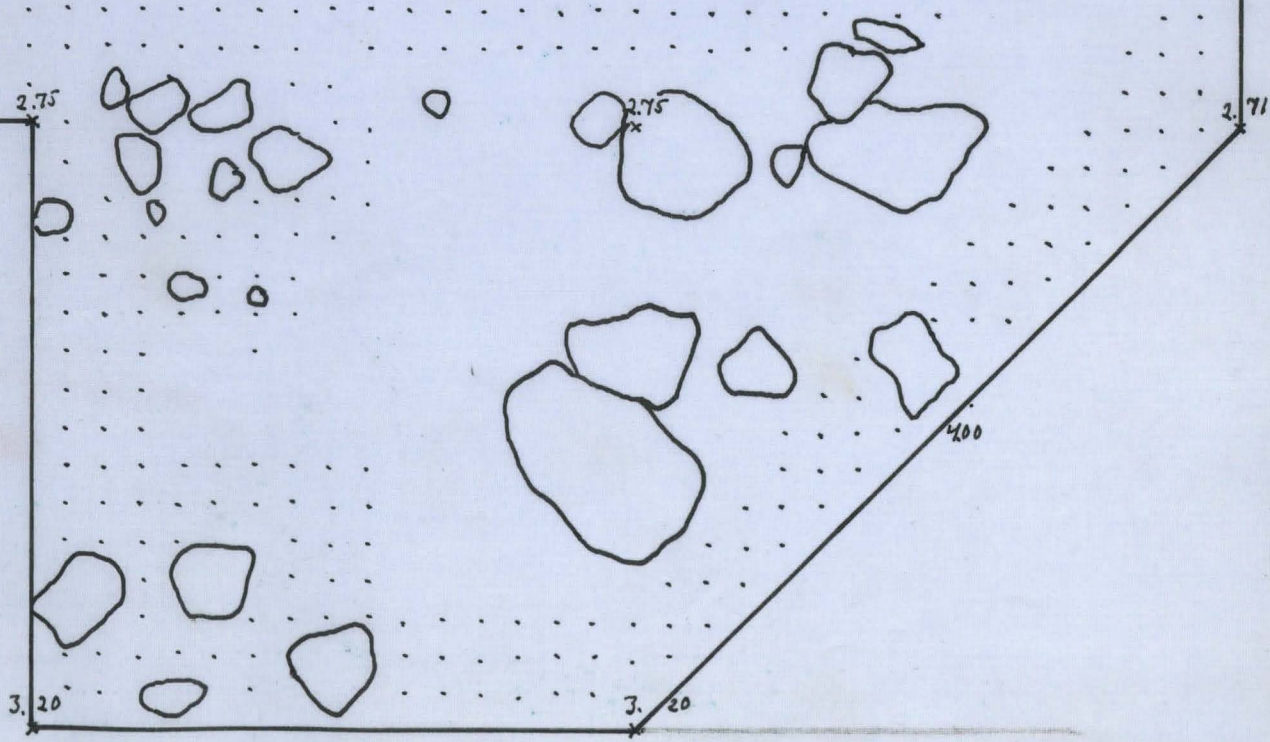
Punertavanruskeaa hiekkaa

Nohista hiekkaa
ja hilttä

Ruskeankeltaista
hiekkaa

- + + Keramiikka, asb. ker.
- ⊙ Kuartsisaavin
- ⊖ Kivicsine
- 7 Kuartsinuolenkärki

Liite 13:1

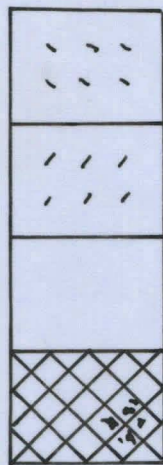
T. Miettinen 1964
LUOPIOINEN

Hietaniemi

Liesi ruuduissa A7 ja A8

1:10

Kerros 5

Kollektivin harmaat hiobas

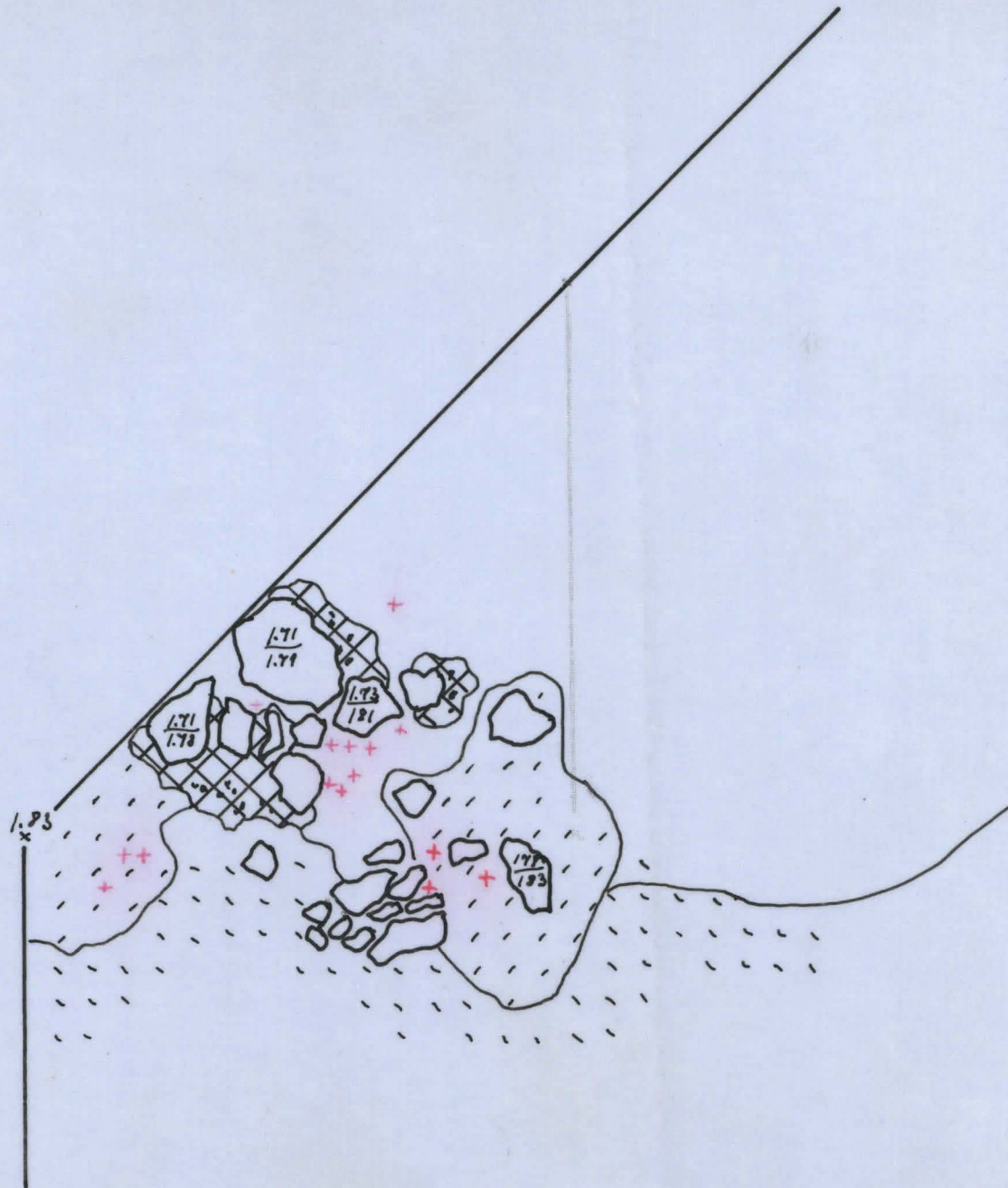
Puuatavonruskeat hiobas

Ruskeembaltaistit hiobas

Nohittahiobas ja hiotta

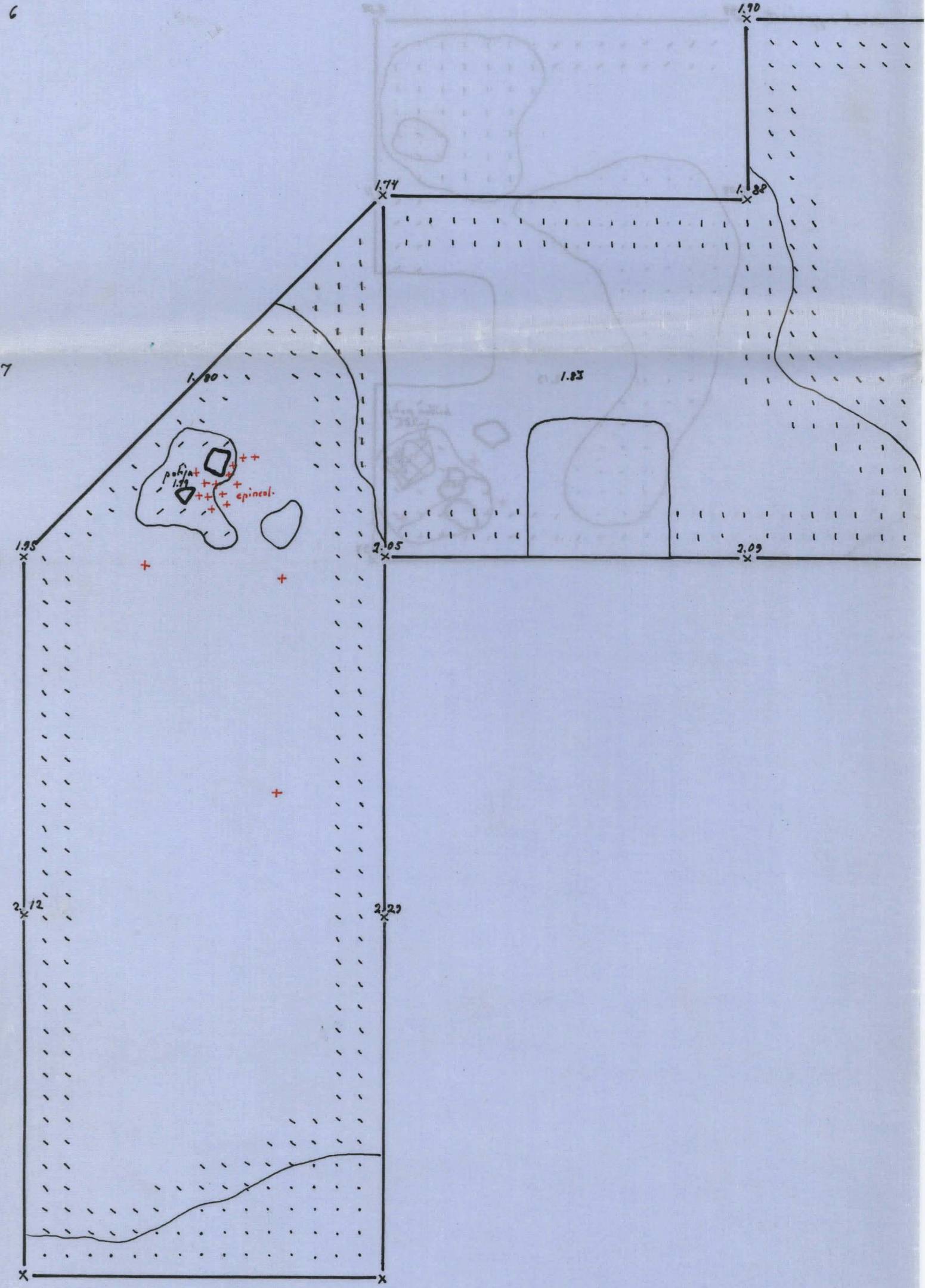
Keramiikka

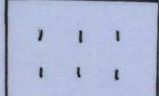

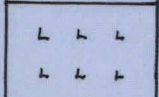

T. Miettinen 1964-5-6
LUOPIOINEN
Hietaniemi

Pinta- ja löytökartta 6
Kerros 10 cm
1:25 / mm = 2,5 cm

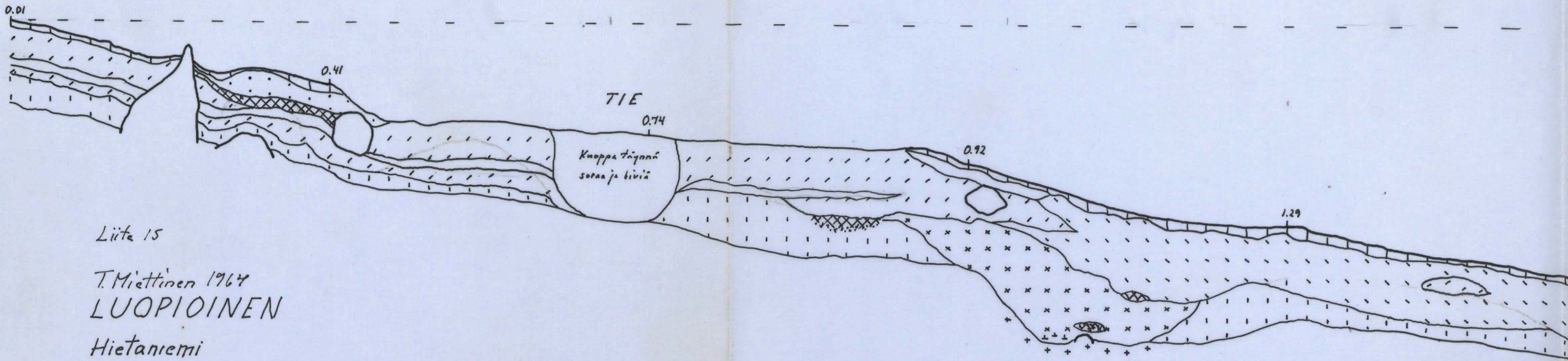

	Kellertäväänharmaata hiekkaa		Keltaista hiekkaa	+	K
	Harmaata hiekkaa		Saven		
	Punertavanruskeaa hiekkaa				
	Nohetta hiekkaa ja hiiltä				

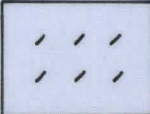
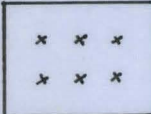
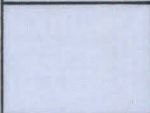
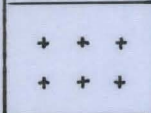
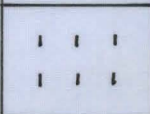
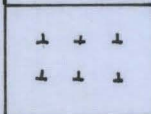
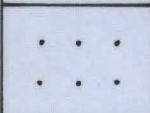
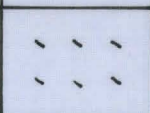
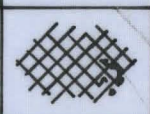

Liite 15

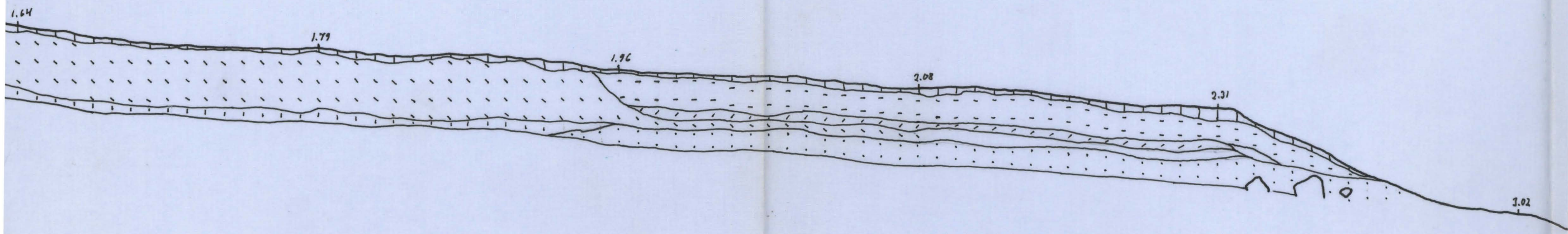
T. Miettinen 1964
 LUOPIOINEN
 Hietaniemi

Profiili

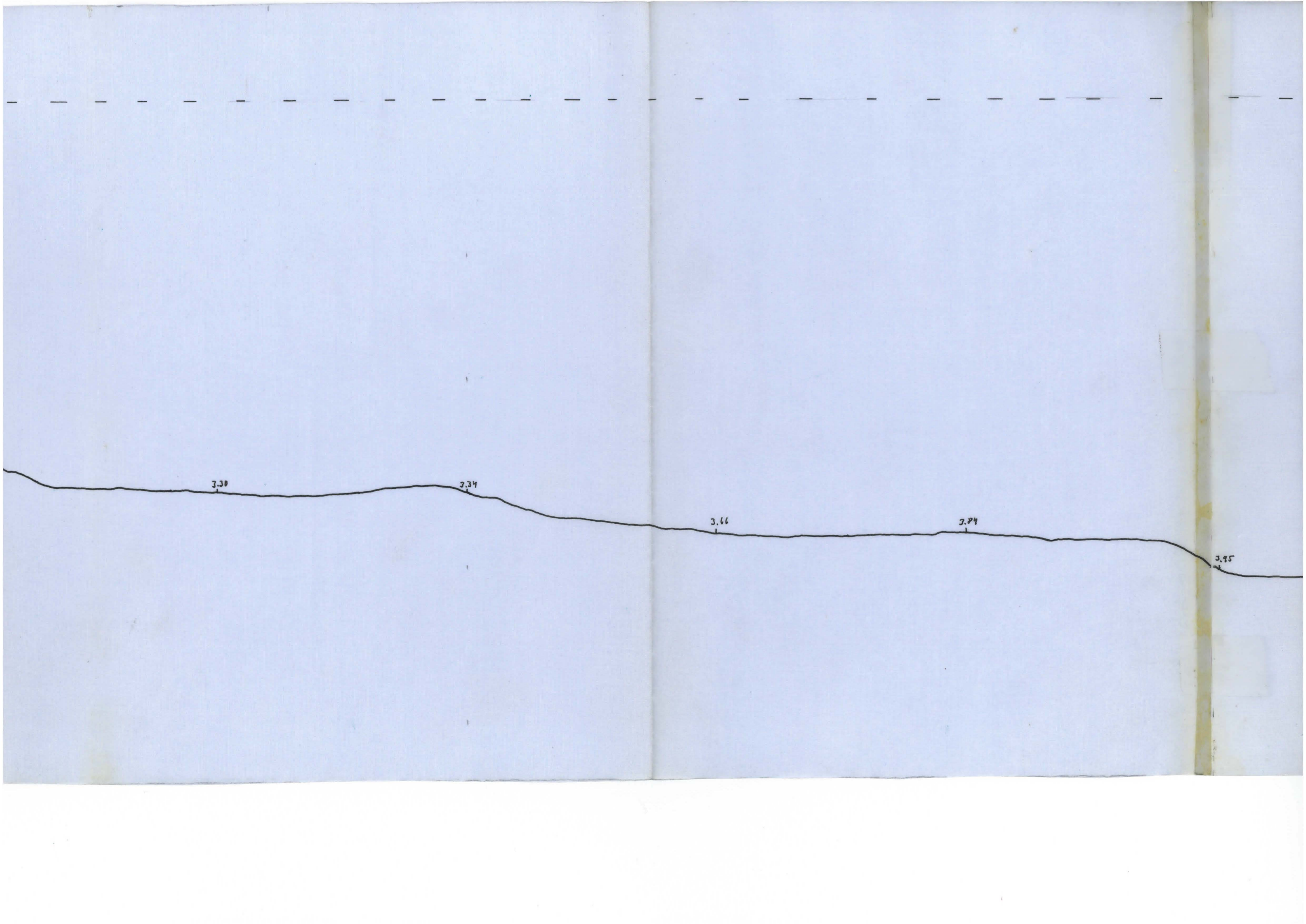
1:25

	Punertavanruskeaa hiekkaa		Ruskeht. harm. liivimanta
	Ruskeankeltaista hiekkaa		Karkeaa soraa
	Keltaista karkeahkoa hiekkaa		Saven
	Harmaata hiekkaa		
	Kellertävänharmaata hiekkaa		
	Nokiä hiekkaa ja liiltä		

4.15

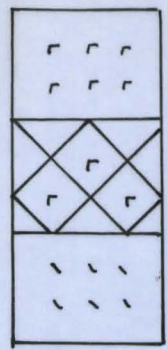
Rantahieblan

4.19 Vesi

T. Miettinen 1965-6
LUOPIOINEN
Hietaniemi

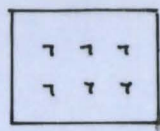
Pinta ja löytökartta 7
Kannas 10 cm
1:25 1 mm = 2,5 cm

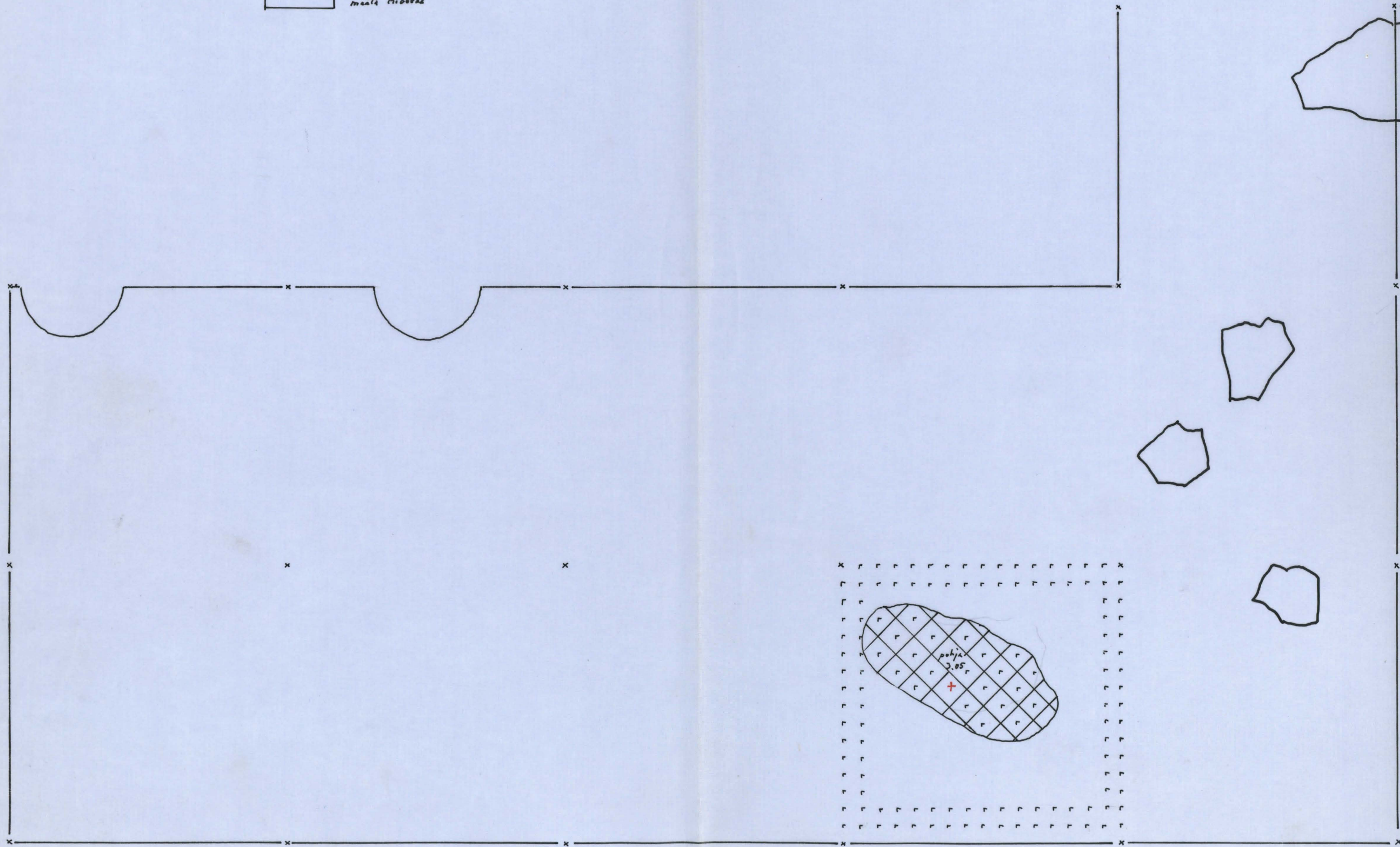
Javonsaista
hiikkaa

Noensaista sa-
vistä hiikkaa

Kellertävishar-
maista hiikkaa

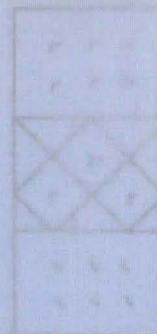
Ruskeaa
hiikkaa

Miettinen 1914-6
LUOPIOINEN
Kivestäniemi

Paik. ja löytövuorok. 7
Korkeus 10 cm
125 / mm 2.5 cm

Jämsänkallio
kallio

Ruskea
kallio

Neenankallio on
vasta kalliota

Kalliovuorok.
muutt. kalliota

